

*Wysoka Rado !*

*Przekazując Państwu „Raport Prezydenta Miasta Legnicy za rok 2008”, wyrażam nadzieję, że ten - z natury rzeczy - syntetyczny dokument będzie stanowił źródło informacji z różnych dziedzin funkcjonowania organu wykonawczego Gminy, działalności Urzędu Miasta, służb podległych Prezydentowi oraz jednostek i instytucji gminnych.*

*Pragnę, korzystając z okazji podsumowania roku, przekazać słowa podziękowań zarówno Wysokiej Radzie, jak i wszystkim współpracownikom za twórczy wysiłek wkładany w dzieło rozwoju Legnicy i zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców.*

*Tadeusz Krzakowski*

## I. ZARZĄDZANIE MIASTEM

### **Prezydent miasta – organ wykonawczy gminy reprezentujący Gminę na zewnątrz**

Prezydent miasta stanowi jednoosobowy organ wykonawczy gminy. Do jego najważniejszych zadań w tym zakresie należało, m.in.: przygotowywanie projektów uchwał Rady Miejskiej, realizacja podjętych uchwał Rady, przygotowywanie projektu budżetu miasta oraz jego realizacja, opracowywanie strategicznych programów rozwoju miasta, w tym wieloletnich planów inwestycyjnych. Prezydent sprawował też nadzór nad gminnymi jednostkami organizacyjnymi i spółkami komunalnymi.

*W 2008 r. Prezydent uznał za priorytetowe następujące zadania:*

- tworzenie warunków do rozwoju i wspierania wszelkich form przedsiębiorczości, generujących nowe miejsca pracy oraz ograniczających zjawisko bezrobocia,
- rozwój infrastruktury komunalnej, podnoszącej walory i atrakcyjność miasta,
- pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację zadań własnych gminy, w tym zwłaszcza środków unijnych,
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi edukacji, nauki, kultury i sportu,
- sprawność i skuteczność w rozwiązywaniu problemów mieszkańców oraz funkcjonowaniu Urzędu Miasta,
- wszechstronne działania na rzecz przygotowań Legnicy i subregionu do EURO 2012.

Prezydent Miasta przedkładał pod obrady Rady Miejskiej comiesięczne Raporty ze swej działalności oraz roczny Raport za 2007 r. na sesję absolutoryjną w kwietniu 2008 r.

Reprezentując gminę na zewnątrz, uczestniczył w Zgromadzeniach Związku Miast Polskich i Związku Powiatów Polskich. Zajmował się komunalną polityką zagraniczną. Złożył w tej kwestii roczny raport o działalności zagranicznej miasta.

W 2008 r. Prezydent Miasta skierował do Rady Miejskiej – *jako własne inicjatywy uchwałodawcze – 108 projektów uchwał.*

*Ponadto przedkładał pod obrady Wysokiej Rady i komisji problemowych różne materiały i opracowania, w tym, m.in.:*

- sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Miejskiej Legnicy w I półroczu 2008 r.,
- sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- informację o działalności i wynikach finansowych spółek z udziałem Gminy w 2007 r.
- analizę stanu dróg w mieście,
- informację o funkcjonowaniu systemu oświaty w Legnicy,

- materiał pn. „Funkcjonowanie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Legnicy – stan obecny i perspektywy”,
- informację na temat funkcjonowania sportu w mieście,
- sprawozdanie z realizacji uchwał i wniosków z sesji podjętych przez Radę Miejską Legnicy kadencji 2006 – 2010 podjętych w 2007 roku,
- analizę przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków obywateli w Urzędzie Miasta Legnicy w roku 2007.

Realizując bieżące zadania gminy i powiatu, *Prezydent Miasta podejmował decyzje w postaci postanowień i zarządzeń*, które przekazywano do realizacji dyrektorom wydziałów lub jednostek organizacyjnych gminy, a także prezesom spółek komunalnych. Rejestr postanowień i zarządzeń prowadzi Biuro Prezydenta Miasta.

**2008 rok:**

- ❑ Prezydent przy podejmowaniu decyzji zasięgał opinii Kolegium, w którego pracach uczestniczyli: zastępcy prezydenta, skarbnik i sekretarz miasta, koordynator radców prawnych, dyrektorzy wydziałów i kierownicy jednostek organizacyjnych gminy; posiedzenia odbywały się w każdym tygodniu roku,
- ❑ w ciągu roku na 53 posiedzeniach Kolegium Prezydenta podjęto 1.106 postanowień i 88 zarządzeń,
- ❑ Prezydent (oraz jego zastępcy) przyjął 322 mieszkańców w sprawach indywidualnych.

*Społeczne konsultacje i zasięganie opinii różnych środowisk na tematy związane, między innymi, z projektowaniem budżetu, realizacją inwestycji komunalnych, opracowywaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, estetyką miasta, bezpieczeństwem publicznym stały się już trwałym instrumentem wspierającym i uspołeczniającym podejmowanie decyzji przez Prezydenta Legnicy.*

W minionym roku *Prezydent odbył 7 spotkań z mieszkańcami różnych rejonów miasta w ramach cyklu konsultacyjnego „Blżej legniczan i ich spraw”*, w których uczestniczyło łącznie ok. 350 legniczan. Spotkania te miały wielowątkowy charakter. Uczestnicy zgłaszali uwagi dotyczące, m.in. remontów chodników, komunalnych budynków mieszkaniowych, estetyki wewnątrz podwórkowych, bezpieczeństwa w mieście, a także funkcjonowania miejskiej komunikacji zbiorowej, Policji i Straży Miejskiej.

### **Urząd Miasta**

Pracami Magistratu kieruje Prezydent Miasta, w czym bezpośrednio pomagają mu jego zastępcy (3), sekretarz i skarbnik miasta.

*Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Miasta określa Regulamin Organizacyjny, nadawany przez Prezydenta Miasta. W związku ze zmianami w zakresie katalogu zadań, jak i w strukturach wydziałów: Gospodarki Nieruchomościami, Rozwoju Miasta, Zdrowia i Spraw Społecznych, Organizacji, Kadr i Kontroli, Oświaty i Sportu, Ochrony Środowiska i Rolnictwa – zasła konieczność weryfikacji zapisów w Regulaminie. Uczyniono to zarządzeniem nr 215/08 z dnia 5 grudnia 2008 r.*

W 2008 r. w strukturze Urzędu Miasta funkcjonowało 21 wydziałów. Na 31 grudnia ub. roku zatrudnionych było 331 pracowników na 324 etatach.

W minionym roku przeprowadzono 52 konkursy na wolne stanowiska pracy, z czego 45 w Magistracie oraz 8 konkursów na stanowiska dyrektorów placówek oświatowo – wychowawczych.

*Magistrat załatwia rocznie kilkadziesiąt tysięcy indywidualnych spraw mieszkańców, wydając decyzje administracyjne, pozwolenia, zezwolenia bądź zaświadczenia. Najwięcej dokumentów wydał Wydział Finansowy – blisko 30 tys.*

*Ponadto wydano 14.333 nowych dowodów osobistych, 3.546 dokumentów uprawniających do prowadzenia pojazdu, w tym 2.389 praw jazdy po raz pierwszy i 1.157 „wtórników” oraz 12.526 dowodów rejestracyjnych i 11.673 pozwoleń czasowych. Wydano także 34 międzynarodowe prawa jazdy.*

*Prezydent T. Krzakowski, realizując konsekwentnie i systematycznie projekt „Przyjaznego Urzędu”, w 2007 r. podjął decyzję o modernizacji holu na parterze Nowego Ratusza. Dzięki temu na przełomie lat 2007-2008 uruchomiono nowe stanowiska obsługi dla interesantów oraz biuro podawcze, zajmujące się przyjmowaniem i wysyłką korespondencji. Organizacja obsługi klientów podlegała dalszym udoskonaleniom, a stosowane rozwiązania miały znaczący wpływ na poprawę jakości obsługi klientów Urzędu Miasta.*

*Niebagatelny wpływ na poprawę obsługi mieszkańców ma także systematyczna informatyzacja Urzędu Miasta. Aktualnie funkcjonuje w Magistracie ok. 300 skomputeryzowanych stanowisk pracy. W sieciach funkcjonuje kilkanaście serwerów. Do najważniejszych baz informacyjnych i związanych z nimi systemów oraz baz danych należy zaliczyć, m.in.: zintegrowany system obsługujący ewidencję podatków, windykację*

należności oraz finanse i księgowość, systemy ewidencji: ludności, USC, pojazdów, system zarządzania dokumentami.

Kontynuowano przygotowania do uruchomienia projektu miejskiej szerokopasmowej, bezpiecznej sieci komputerowej LEGMAN. W minionym roku przygotowano opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla projektu „Budowa Miejskiej Szerokopasmowej i Bezpiecznej Sieci Teleinformatycznej w Legnicy – LEGMAN”, przygotowano wniosek o dofinansowanie ze środków UE oraz rozpoczęto układanie okablowania w trakcie remontu płyty rynku.

1 maja 2008 r. w Urzędzie Miasta uruchomiona została „Aplikacja Interesanta”, spełniająca funkcję elektronicznej skrzynki podawczej, umożliwiająca doręczanie dokumentów drogą elektroniczną. Aplikacja ta (<http://einteresant.dolnyslask.pl>) jest jednym z modułów Regionalnego Portalu Informacyjnego wdrażanego w ramach projektu „Budowa Zintegrowanego Systemu Informatycznego dla Zrównoważonego Rozwoju Regionu Dolnego Śląska” prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego przy udziale środków unijnych. Klienci Urzędu Miasta otrzymali zatem możliwość elektronicznego przesyłania pism, pod jednym wszak warunkiem: korespondencja musi być opatrzona pewnym, certyfikowanym podpisem elektronicznym.

W 2008 r. w ramach wdrożenia zintegrowanego systemu do prowadzenia Państwowego Zasobu Geodezyjnego „Kataster OnLine” przeprowadzono szkolenia w zakresie obsługi rozwiązań funkcjonalnych dla pracowników UM Legnica.

*Systematyczny rozwój Legnicy w ostatnich latach stawia przed Magistratem coraz wyższe wymagania i dostosowywanie się do zachodzących przemian. Magistrat w systemie zarządzania miastem wypełnia, m.in. funkcje usługowe poprzez np. sprawne wydawanie decyzji administracyjnych, jak również odpowiedzialne i racjonalne wydawanie publicznych pieniędzy. Aby zapewnić profesjonalne wypełnianie ww. funkcji Prezydent Miasta promuje odpowiedzialność i wysokie kwalifikacje pracowników samorządowych. Stąd też szczególną uwagę przywiązuje do systematycznego podnoszenia ich kwalifikacji zawodowych poprzez udział w różnych szkoleniach i warsztatach. W ub. r. na kursy i szkolenia skierowano ponad 300 pracowników (niektórzy uczestniczyli w kilku seminariach).*

#### **Jednostki organizacyjne gminy**

- *jednostki budżetowe* – Straż Miejska, Zarząd Dróg Miejskich, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, Miejska Izba Wyrzeźwiń, 54 jednostki oświatowe

i opiekuńczo – wychowawcze (przedszkola, szkoły, placówki kształcenia specjalnego, poradnie psychologiczno – pedagogiczne), Urząd Miasta,

- *zakłady budżetowe* – Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej,
- *instytucje kultury – to samorządowe osoby prawne*: Muzeum Miedzi, Legnicka Biblioteka Publiczna, Galeria Sztuki, Legnickie Centrum Kultury, Teatr im. H. Modrzejewskiej,
- *spółki prawa handlowego* – LPWiK S.A., LPGK sp. z o.o., MPK sp. z o.o., SAG sp. z o.o.,
- *gospodarstwa pomocnicze* – Basen Kąpielowy „Bąbelek” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3, Warsztaty Szkolne przy Centrum Kształcenia Praktycznego.

Ze strukturą miasta związane są również służby administracji zespolonej powiatu. Tworzą je: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Miasta Legnicy oraz Powiatowy Urząd Pracy.

## II. INWESTYCJE, REMONTY, MODERNIZACJE

Zadania inwestycyjne w 2008 r. były realizowane zgodnie z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym.

Prezydent Miasta przedłożył w minionym roku Radzie Miejskiej zmodyfikowany Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2007–2014.

Z każdym rokiem notuje się wzrost nakładów na inwestycje, a tym samym rośnie poziom inwestycji w stosunku do ogólnej kwoty wydatków budżetowych miasta. Te pozytywne tendencje ilustruje poniższe zestawienie porównawcze z poprzednimi latami.

Wyszczególnienie	2006 rok	2007 rok	2008 rok
Wydatki ogółem w zł	288.820.343,07	313.911.124,89	352.702.306,09
Wydatki inwestycyjne w zł	34.817.843,58	44.577.878,22	54.213.315,81
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	12,05 %	14,20 %	15,40 %

W przeliczeniu na 1 mieszkańca Legnicy wydatki inwestycyjne w 2008 r. osiągnęły kwotę ok. 521 zł (dla porównania w roku 2007 – ok. 424 zł)

W 2008 r. trwały prace nad opracowaniem i starania o wdrożenie 10 projektów inwestycyjnych, które mogłyby być dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Łączna wartość objętych nimi przedsięwzięć wyniosła ok. 71 mln zł. Wśród projektów znalazły się:

- „Szlakiem kupieckim VIA REGIA przez Legnicką Starówkę. Modernizacja płyty Rynku”,
- „Przebudowa ulicy Gniewomierskiej – jako I Etap budowy obwodnicy południowo-wschodniej Legnicy”,
- „Certyfikat językowy Twoją szansą na sukces”,
- „Szkoła Podstawowa nr 18 w Legnicy - Szkoła jak nowa - modernizacja infrastruktury dydaktycznej”,
- „Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 ul. Radosna 17 w Legnicy - Szkoła jak nowa - modernizacja infrastruktury dydaktycznej”,
- „Lubię szkołę, bo ma boisko - budowa wielofunkcyjnego boiska szkolnego przy Gimnazjum nr 4 ul. M. Skłodowskiej-Curie 1A w Legnicy”,
- „Edukacja i wychowanie poprzez rozwój aktywności fizycznej - modernizacja boisk szkolnych przy Szkole Podstawowej nr 9 w Legnicy”,
- „Legnica 2020 plus – analizy, badania i prognozy trendów zmian społeczno - gospodarczych istotnych dla realizacji Strategii Miasta Legnica”,
- „Twoja droga do sukcesu”,
- „Wykorzystaj dobrze bezcenny czas”.

W ubiegłym roku Gmina uzyskała zapewnienie Wicemarszałka Województwa Dolnośląskiego o przyznaniu dofinansowania unijnego w wysokości ok. 9,7 mln zł do projektu „Przebudowa ulicy Gniewomierskiej – jako I Etap budowy obwodnicy południowo-wschodniej Legnicy”. Sukcesem zakończyły się starania o finansowe wsparcie z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 projektu pn. „Trasa nr 4 w Legnicy. Etap I - ulica Wrocławska od pl. Wilsona do ul. II Armii Wojska Polskiego” (jest to remont odcinka ulicy wraz z dolną nitką mostu na Kaczawie). Kwota dofinansowania wyniosła ok. 2.072 mln zł.

Poniżej przedstawiono najważniejsze inwestycje 2008 roku w poszczególnych dziedzinach.

**Transport i komunikacja – łączne nakłady wyniosły 10.638.570,39 zł**

INWESTYCJA	KOSZT	UWAGI
Budowa Zbiorczej Drogi Południowej w Legnicy - Etap II od ul. Wojska Polskiego do Al. Rzeczypospolitej z budową mostu na rzece Kaczawie.	76.880,00	Zakończono opracowanie programu funkcjonalno - użytkowego dla drogi zbiorczej i mostu na rzece Kaczawie; złożono wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
Przebudowa drogi krajowej nr 94 w Legnicy. Etap I – ul. Chojnowska od granic miasta do ul. Jagiellońskiej	26.759,47	Uzyskano decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi dla I odcinka; wykonano projekty budowlane dla I i II odcinka; uzgodniono z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. przebudowę ul. Chojnowskiej w rejonie przejazdu kolejowego.
Przebudowa ul. Gniewomierskiej jako I etap budowy obwodnicy południowo – wschodniej Legnicy	2.987.487,60	Opracowano dokumentację projektową, rozpoczęto realizację robót drogowych i przepustów pod drogami w zakresie etapów: Ia – przebudowa ul. Gniewomierskiej – odcinek etapu I o dł. 831 m (od km + 140,70 do 0+971,70 wg pikietażu od środka ronda) i etapu III – budowa drogi dojazdowej wzdłuż ul. Gniewomierskiej.
Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż al. Piłsudskiego	709.701,96	zakończono realizację III etapu budowy ścieżki rowerowej od skrzyżowania z ulicą Horyzontalną do skrzyżowania z ul. Heweliusza. Wykonano: 419 m <sup>2</sup> ścieżki rowerowej z asfaltu, 708 m <sup>2</sup> chodników z asfaltu i polbruk, 2 wiaty autobusowe, 328 m <sup>2</sup> wysp izolacyjnych z kostki kamiennej, 729 mb obrzeża; zakończono wykonanie odcinka od ul. Horyzontalnej do al. Rzeczypospolitej. Wykonano: 578 m <sup>2</sup> ścieżki rowerowej z asfaltu, 1393 m <sup>2</sup> chodników z asfaltu i kostki Polbruk, 44 m <sup>2</sup> wysp izolacyjnych z kostki kamiennej, montaż wiaty przystankowej, oznakowanie poziome oraz pionowe, poręcze metalowe – 39 szt.



Przebudowa drogi krajowej nr 94 w ciągu ulic Piastowskiej, Pocztovej i Kartuskiej.	386.374,00	Wykonano: mapę do celów projektowych oraz kopie map ewidencyjnych wraz z wykazem właścicieli działek; badania i analizę nośności nawierzchni ulic wraz z opracowaniem raportu, trwa opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi.
Modernizacja ulic i dróg w powiązaniu z krajowym układem komunikacyjnym - Trasa 4 w Legnicy w tym: Etap I : ul. Wrocławska od Pl. Wilsona do ul. II Armii Wojska Polskiego	252.540,00	Opracowano koncepcję modernizacji trasy.
Modernizacja Trasy 2a w Legnicy celem poprawy jakości połączeń z siecią TEN – T i dróg krajowych	218.868,00	Opracowano koncepcję modernizacji trasy.
Budowa zintegrowanego systemu zarządzania ruchem w mieście Legnica	213.077,00	Opracowano: program funkcjonalno – użytkowy, inwentaryzację budowlaną budynku Zarządu Dróg Miejskich; projekt I etapu sieciowej prognozy ruchu dla miasta Legnicy – pomiary ruchu do 2037 r.
Przebudowa ulic: Bydgoskiej (od Lubińskiej do Szczytnickiej) i Szczytnickiej	82.472,00	I etap – ul. Bydgoska od ulicy Lubińskiej do Szczytnickiej, II etap – ul. Szczytnicka; trwa opracowanie projektu budowlanego i dla I etapu – od ulicy Lubińskiej do Szczytnickiej.
Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w rejonie ul. H. Pobożnego – przebudowa dróg na obszarze rewitalizowanym	181.926,40	Trwa opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej.
Budowa zatoki autobusowej w ul. Sudecka – Koskowicka w Legnicy	253.544,36	Wykonano: zatokę autobusową o nawierzchni betonowej, montaż wiaty przystankowej, oznakowanie poziome i pionowe, ścieżkę rowerową o nawierzchni bitumicznej dł. 150 m, chodnik o nawierzchni z kostki betonowej - dł. 150 m, progi z kostki kamiennej.
Przebudowa ulicy Jaworzyńskiej na odcinku od ul. Borsuczej do ul. Handlowej wraz z uzbrojeniem	9.308,60	Wykonano: mapę do celów projektowych oraz kopię mapy ewidencyjnej wraz z wykazem właścicieli działek; 18 szt. kontrolnych otworów geotechnicznych i opracowano dokumentację geotechniczną.

<p>Modernizacja płyty Rynku i ulic przyległych</p>	<p>3.028.178,77</p>	<p>Na Placu Powstańców Wielkopolskich wykonano: chodniki z kostki kamiennej, murki kamienne, trawniki i nasadzenia zieleni, fontannę, oświetlenie uliczne, kanalizację deszczową z podłączeniami w ul. Św. Piotra, instalację nawadniającą; na Placu Katedralnym wykonano: kanalizację deszczową, instalację oświetlenia ulicznego, część nawierzchni kamiennej oraz parking od strony ul. Św. Piotra, kanalizację pod sieć LEGMAN; trwa wykonanie kanalizacji deszczowej w obrębie Rynku i we wnętrzu blokowym ul. Najświętszej Marii Panny – Rynek – ul. Środkowa.</p>
<p>Budowa ulicy Środkowej</p>	<p>56.159,70</p>	<p>Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej. Zaawansowanie prac – 80%. Trwają uzgodnienia w zakresie pozyskania dodatkowych terenów celem zwiększenia ilości zatok parkingowych.</p>
<p>Budowa drogi dojazdowej 26 KDW przy ul. Rolniczej</p>	<p>306.960,07</p>	<p>Opracowano projekt budowlano – wykonawczy, rozpoczęto realizację drogi.</p>
<p>Uzbrojenie terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe - sieci i drogi na Osiedlu Piekary Jednostka „B”</p>	<p>847.801,63</p>	<p>Zawarto umowy w sprawie organizacji, realizacji i współfinansowania zadania w trybie „inicjatyw lokalnych”; rozpoczęto opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego drogi wraz z uzbrojeniem w ulicy Powstańców Warszawy (od ul. Kedywu do ul. Sudeckiej). Rozpoczęto realizację drogi wraz z uzbrojeniem w ul. Jankowskiego (od ul. Kedywu do ul. Sudeckiej).</p>
<p>Przebudowa ul. Gumińskiego wraz z uzbrojeniem</p>	<p>990.765,23</p>	<p>Wybudowano odcinek o dł. 369 m; opracowano projekt budowlany i wykonawczy w zakresie oświetlenia ul. Gumińskiego na odcinku od Alei Rzeczypospolitej do ulicy Myśliwca; uzyskano pozwolenie na budowę oświetlenia.</p>
<p>Budowa parkingu przy ul. Św. Piotra</p>	<p>1.860,00</p>	<p>Wykonano: mapę do celów projektowych oraz kopię mapy ewidencyjnej wraz z wykazem właścicieli działek, 1 otwór geotechniczny kontrolny z opracowaniem sprawozdania geotechnicznego.</p>

Budowa ulic Boiskowej i Myśliwskiej wraz z uzbrojeniem	7.905,60	Wykonano 18 kontrolnych otworów geotechnicznych i opracowano dokumentację geotechniczną.
--	----------	--

**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – łączne nakłady inwestycyjne wyniosły 930 146,03 zł.**

Nazwa inwestycji	Koszt w zł	Uwagi
Budowa separatora na wylocie Ø 1.000 KD – 11 ul. Wrocławska - Wandy	245 426,02	Wykonano: 1 studnię rewizyjną Ø150, separator SK 800, osadnik szlamowy – 1 kpl, kanał z rur polietylenowych Ø800-6,26mb, odtworzono nawierzchnię chodnika z kostki betonowej – 16m <sup>2</sup> .
Budowa oświetlenia w ulicach: M. Konopnickiej i Kubusia Puchatka	113 031,83	W ul. Konopnickiej: zamontowano i podłączono 5 latarni, ułożono 252 mb linii energetycznej zasilającej kablowej, W ulicy Kubusia Puchatka: zamontowano i podłączono 6 latarni, ułożono 212 mb linii energetycznej zasilającej kablowej.
Budowa oświetlenia w ul. Gliwickiej	57 212,18	Postawiono 8 latarni i wykonano linię zasilającą na odcinku od ulicy Bytomskiej do ul. Kobylińskiej.
Budowa oświetlenia w ulicach: Żytniej i Żniwnej	13 111,98	Wykonano projekt budowlany i wykonawczy oświetlenia ulic.
Budowa oświetlenia w ul. Poznańskiej 41	72 903,11	Opracowano projekt budowlany i wykonawczy, postawiono 6 latarni oraz ułożono linię energetyczną zasilającą kablową – 160 mb.
Budowa oświetlenia w ul. Chocianowskiej 1-3	73 370,00	Opracowano projekt budowlany i wykonawczy, postawiono 8 latarni i ułożono linię energetyczną zasilającą kablową – 305 mb.

Budowa oświetlenia w ul. Franciszkańskiej	29 785,57	Postawiono 9 latarni i ułożono linię energetyczną zasilającą kablową - 224 mb.
Budowa oświetlenia w ul. Filtrowej, Sadowniczej i Hodowców	21 146,39	Opracowano dokumentację projektowo – kosztorysową
Budowa oświetlenia w ul. Kawaleryjskiej	49 435,72	Opracowano projekt budowlany i wykonawczy, postawiono 4 latarnie i ułożono linię energetyczną zasilającą kablową – 126 mb.
Budowa cmentarza komunalnego – I etap: droga dojazdowa, Krematorium, Kaplica, Kwatery I	94 837,23	Opracowano projekt budowlany i wykonawczy cmentarza. Wystąpiono o wydanie pozwolenia na budowę.
Rewaloryzacja Parku Miejskiego i zabytkowego zespołu Palmiarni	20 000,00	Trwa opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego dla II Etapu – obszar ograniczony ulicami Witelona, Orła Białego, Powstańców Śląskich.
Zakup i montaż 16 wiat przystankowych	141.886,00	Zakupiono i zamontowano 16 wiat przystankowych.
Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w rejonie ul. H. Pobożnego – budowa ogrodu zabaw dla dzieci	8 000,00	Opracowano projekt budowlany i wykonawczy.

**Oświata i wychowanie – łączne nakłady na realizację zadań i zakupów inwestycyjnych wyniosły 11.771.189,38 zł.**

INWESTYCJA	KOSZT	UWAGI
Szkoła Podstawowa Nr 7 - Szkoła jak nowa - modernizacja infrastruktury dydaktycznej w tym: Etap I – modernizacja basenu, Etap III – modernizacja budynków szkolnych	758.826,91	Zakończono i odebrano prace związane z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej w segmencie dydaktycznym. Opracowano projekt budowlany i wykonawczy dla planowanej modernizacji basenu i uzyskano pozwolenie na budowę basenu.

Szkoła Podstawowa Nr 9	141.188,85	Zakończono roboty związane z termorenowacją szkoły (fosy, opaski, przebudowa wejść głównych) oraz roboty dekarские na łączniku.
Szkoła Podstawowa Nr 9 - modernizacja boisk szkolnych	513.305,96	Wykonano roboty: rozbiórkowe, ziemne, sanitarne; trwa realizacja instalacji drenażu i odwodnienia boisk; rozpoczęto prace związane z nawierzchnią boisk i chodników.
Szkoła Podstawowa Nr 18 - szkoła jak nowa - modernizacja infrastruktury dydaktycznej	3.301.596,08	Zakończono przebudowę sali gimnastycznej, doposażenie w sprzęt sportowy; wykonano: remont 16 sal lekcyjnych, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni syntetycznej, ogrodzenie; trwają prace związane z termomodernizacją części dydaktycznej szkoły.
Szkoła Podstawowa Nr 7	8.000,00	Zakupiono zestaw komputerowy.
Szkoła Podstawowa Nr 16	3.750,00	Zakupiono zestaw komputerowy.
Szkoła Podstawowa Nr 18	15.971,35	Zakupiono zestaw komputerowy i kosiarkę.
Szkoła Podstawowa Nr 19	4.949,54	Zakupiono centralę telefoniczną.
Miejskie Przedszkole Nr 1	6.326,98	Zakupiono zmywarkę do naczyń posiadającą funkcję wyparzania.
Miejskie Przedszkole Nr 2	6.999,99	Zakupiono zmywarkę do naczyń.
Miejskie Przedszkole Nr 4	4.990,00	Zakupiono kserokopiarkę.
Miejskie Przedszkole Nr 8	10.681,88	Zakupiono zmywarkę do naczyń i obieraczkę do warzyw.
Miejskie Przedszkole Nr 13	24.934,77	Zakupiono: zmywarkę do naczyń z funkcją wyparzania, obieraczkę, kuchnię gazową i zestaw komputerowy.

Miejskie Przedszkole Nr 18	5.293,58	Zakupiono patelnię elektryczną.
Gimnazjum nr 4 - budowa boiska szkolnego	609.937,74	Wykonano: przyłącze kanalizacji deszczowej i instalacje odwodnienia boiska, roboty murowe pod siedziska na trybunach, częściowo plac z kostki brukowej, częściowo ogrodzenie boiska i terenu szkoły.
Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego	7.998,84	Zakupiono zestaw komputerowy.
Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2	51.959,80	Zakupiono i zamontowano urządzenia nagłaśniające w sali gimnastycznej.
Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 - Szkoła jak nowa - modernizacja infrastruktury dydaktycznej	5.797.976,19	Zakończono przebudowę i rozbudowę hali sportowej wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym; doposażono w brakujący sprzęt sportowy; wykonano prace w zakresie terenów zewnętrznych; trwają prace związane z termomodernizacją szkoły oraz z przebudową segmentu dydaktycznego „E”.
V Liceum Ogólnokształcące	8.000,00	Zakupiono kserokopiarkę.
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	45.200,00	Opracowano pełnobranżową inwentaryzację wraz z orzeczeniem o stanie technicznym oraz określeniem warunków w zakresie zagospodarowania obiektu (basen kąpielowy, baseny rehabilitacyjne z zapleczem) i określenia kosztu oraz zakresu robót zabezpieczających obiekt przed dalszym niszczeniem.
Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego	8.000,00	Zakupiono kserokopiarkę.
Zespół Szkół Muzycznych ul. Roosevelta 26	22.385,56	Zakupiono oraz zamontowano piec centralnego ogrzewania.
Centrum Kształcenia Praktycznego	12.822,00	Zakupiono 2 klimatyzatory.
Gimnazjum nr 5	16.300,88	Zakupiono zmywarę do naczyń.

Szkoła Podstawowa Nr 4	10.000,00	Zakupiono patelnię elektryczną.
Szkoła Podstawowa Nr 6	8.000,00	Zakupiono zestaw mebli kuchennych.
Szkoła Podstawowa Nr 7	5.093,50	Zakupiono młynek do odpadów wraz ze zlewozmywakiem.
Szkoła Podstawowa Nr 9	3.900,00	Zakupiono szafę ze stali nierdzewnej.
Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 3	10.800,00	Zakupiono: bema i kuchnię gazową.

Za kwotę ok. 346 tys. zł zakupiono w 22 szkołach zestawy do monitoringu wizyjnego.

**Opieka społeczna – łączne nakłady inwestycyjne wyniosły 2.814.124,97 zł.**

Decyzją Prezydenta Tadeusza Krzakowskiego obiekt byłego Gimnazjum przy ul. Przemysłowej 5 został zaadaptowany na potrzeby Noclegowni oraz na Punkt Opieki Nad Matką i Dzieckiem. Znajdzie się w nim dodatkowo 40 miejsc noclegowych. W ub. r. wykonano prace remontowo – adaptacyjne na kwotę 2.519.276,00 zł.

Pozostałe pieniądze zostały wykorzystane m.in. na zakup samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci przy ul. Kubusia Puchatka 4, zestawu komputerowego z oprogramowaniem do Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych przy ul. Grabskiego.

Zakupiono również zestawy komputerowe, licencję na oprogramowanie oraz 2 kserokopiarki na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – łączne nakłady inwestycyjne – 3.734.876,77 zł.**

INWESTYCJA	KOSZT	UWAGI
Rewitalizacja obiektów Teatru im. H. Modrzejewskiej (kontynuacja zadania z roku 2007)	240.683,86	Kontynuowano: remont elewacji budynku Teatru, remont części pomieszczeń Teatru, remont kawiarni „Maska”; zamontowano system interkomowy w obrębie sceny, służący komunikacji reżyserskiej.
Galeria Sztuki	75.065,00	Zmodernizowano samochód marki Citroen Jumper; zakupiono sprzęt multimedialny oraz komputerowy, zmodernizowano pomieszczenia biurowe.
Rewaloryzacja i rozbudowa Legnickiej Biblioteki Publicznej	75.464,00	Wykonano operat szacunkowy dotyczący nieruchomości zabudowanej budynkiem LBP oraz opracowano studium wykonalności; zakupiono regały.

Renowacja i modernizacja budynków Muzeum Miedzi przy ul. Partyzantów i Św. Jana oraz przyległego do nich lapidarium	54.000,00	Opracowano dokumentację projektową; zawarto umowę ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich O/Wrocław na organizację i przeprowadzenie konkursu na opracowanie koncepcji urbanistyczno – architektonicznej dla przedsięwzięcia; opracowano program użytkowo-funkcjonalny oraz regulamin konkursu.
Muzeum Miedzi	63.000,00	Zakupiono gabloty ekspozycyjne i sprzęt nagłaśniający.
Remont i rewaloryzacja Akademii Rycerskiej	3.182.562,36	Zakończono roboty budowlane w 4 klasach dydaktycznych i na korytarzu w skrzydle „D” z przeznaczeniem dla Zespołu Szkół Muzycznych; zakończono prace elewacyjne skrzydła „B” od ul. Ojców Zbigniewa i Michała; trwają roboty budowlane w skrzydle „E”; trwa opracowanie aktualizacji projektu budowlanego wraz z realizacją projektów wykonawczych wielobranżowych dla skrzydła „A”.
Renowacja „Zielonej Komnaty” wieży św. Jadwigi Zamku Piastowskiego	44.101,55	Trwa opracowanie projektu wykonawczego.

**Kultura fizyczna i sport – łączne nakłady inwestycyjne – 19.033.600,60 zł.**

INWESTYCJA	KOSZT	UWAGI
Modernizacja Stadionu sportowego im. Orła Białego	16.403.128,19	Wykonano: przesunięcie płyty boiska głównego w stronę trybuny południowej i zachodniej. Uzupełniono część płyty boiska o nawierzchnię trawiastą; prowadzono roboty budowlane trybun „B”, „C”, „D” i zagospodarowanie terenu.
Budowa Regionalnego Ośrodka Rekreacyjno - Sportowego dla dzieci i młodzieży z basenem krytym o długości 25 metrów przy ul. Radosnej w Legnicy	24.997,80	Trwa opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego dla I etapu – budowa basenu odkrytego z zapleczem sanitarno - szatniowym, budowa boisk, parkingów i dróg dojazdowych.



Modernizacja bazy sportowej dla potrzeb dzieci i młodzieży przy Stadionie im. Orła Białego w Legnicy	35.380,00	Opracowano projekt budowlany modernizacji boisk z zespołem szatniowym.
Modernizacja bazy sportowej dla szkolenia młodzieży uzdolnionej piłkarsko w Legnicy przy ul. Grabskiego 14	70.516,00	Wykonano: mapę do celów projektowych, dokumentację geotechniczną, projekt budowlany i wykonawczy; uzyskano pozwolenie na budowę.
Budowa kompleksu sportowego w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012” przy Szkole Podstawowej Nr 7 ul. Polarna 1 w Legnicy	1.839.675,01	Zakończono prace adaptacyjne projektu budowlanego i wykonawczego. Wykonano: boiska do gry w piłkę nożną o nawierzchni z trawy syntetycznej łącznie z osprzętem sportowym oraz wielofunkcyjne do gry w piłkę koszykową oraz siatkówkę z nawierzchnią poliuretanową łącznie z osprzętem sportowym, modułowe systemowe zaplecze boisk sportowych, ogrodzenie kompleksu boisk, oświetlenie oraz ciągi komunikacji wewnętrznej.
Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Najświętszej Marii Panny 7	643.067,60	Zakupiono m.in.: ciągnik kompaktowy do trawy, kosiarkę wrzecionową, piaskarkę samowładawczą do pielęgnacji boisk, ciągnikową szczotkę do boisk, ciągnikowe zgrzebło wertykulatora, przyczepę jednoosiową samowładawczą, kosiarkę, przenośny zestaw telebimu, areator z wymiennymi bolcami, ciągnikowy pług odśnieżny, samochód dostawczy, system zraszania murawy nawierzchni boiska.

**Administracja samorządowa i bezpieczeństwo publiczne – łączne nakłady inwestycyjne wyniosły 1.457.636,05 zł.**

INWESTYCJA	KOSZT	UWAGI
Zakup drukarki do drukowania danych w kartach pojazdów wraz z licencją i instalacją systemu	6.265,92	Zakupiono drukarkę.

Informatyzacja Urzędu Miasta - wdrażanie zakupionych systemów i oprogramowania użytkowego; migracja baz danych do nowego środowiska (w tym licencje)	35.552,39	W ramach wdrożenia zintegrowanego systemu do prowadzenia Państwowego Zasobu Geodezyjnego „Kataster OnLine” przeprowadzono szkolenia w zakresie obsługi rozwiązań funkcjonalnych dla pracowników UM Legnica. Wykonano nowy portal internetowy Urzędu Miasta w domenie legnica.eu oraz legnica.um.gov.pl. W chwili obecnej trwają prace mające na celu rozbudowę portalu. Uruchomiono jednocześnie nowy moduł obsługi kiosku informacyjnego w holu budynku przy Placu Słowiańskim 8.
Informatyzacja Urzędu Miasta – zakup sprzętu teleinformatycznego i komputerowego wraz z oprogramowaniem (systemowym, narzędziowym i użytkowym)	280.821,42	Zakupiono sprzęt komputerowo-telekomunikacyjny wraz z urządzeniami peryferyjnymi i oprogramowaniem. Zakupiono także licencję na oprogramowanie GeoMedia Terrain do wizualizacji trójwymiarowego modelu terenu na potrzeby Wydziałów Urzędu.
Zakup lekkich samochodów z napędem terenowym do rozpoznawania stref skażeń ekologicznych i powodziowych z wyposażeniem	430.000,00	Zakupiono 3 samochody marki Mitsubishi na potrzeby Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Legnicy.
Zakup pompy wtryskowej do samochodu Jelcz 010	5.643,00	Zadanie zrealizowane.
Zakup samochodu ratowniczo - gaśniczego ciężkiego z wyposażeniem do ograniczania stref skażeń chemiczno – ekologicznych	400.000,00	Zakupiono ciężki samochód wodno-pianowy marki Mercedes-Benz Actros z układem napędowym 6x6.
Zakup sprzętu ratowniczego dla grup specjalistycznych	47.000,00	Zakupiono: 1) dla grupy wysokościowej – nosze specjalistyczne, osprzęt osobisty, liny, taśmy 2) dla grupy wodno-nurkowej – zestawy ochronne nurka, automaty, komputery, manometry, ponton.

Zakup i wymiana sprzętu oraz systemów teleinformatycznych w ramach „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007- 2009”	3.999,04	Zakupiono serwer HP DL160R05.
Zakup zestawu do badania masek aparatów ochrony dróg oddechowych dla Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej w Chojnowie oraz ratowniczego sprzętu hydraulicznego i pneumatycznego	35.000,00	Zadanie zrealizowane.
Zakup sprzętu ratownictwa drogowo – technicznego służącego do uwalniania poszkodowanych z wraków pojazdów	50.000,00	Zakupiono: zestaw narzędzi, węże hydrauliczne, pompę hydrauliczną, zestaw do cięcia i wyważania, zestaw poduszek wysokiego ciśnienia wraz z osprzętem, zestaw podpór, klinów.
Wykonanie wejścia i podjazdu dla osób niepełnosprawnych w budynku Straży Miejskiej przy al. Rzeczypospolitej nr 3	19.735,00	Zadanie zrealizowane.
Straż Miejska w Legnicy al. Rzeczypospolitej nr 3 - zakup specjalistycznego samochodu patrolowo – interwencyjnego	50.168,50	Zakupiono samochód ciężarowo – osobowy marki Renault Kangoo.
Modernizacja i rozbudowa Centrum Zarządzania Kryzysowego dla miasta Legnicy w ramach Zintegrowanego Centrum Koordynacji Ratownictwa przy ul. Witelona 2	46.968,78	Rozbudowa i unowocześnienie systemu telekomunikacyjnego, systemu zasilającego i zabezpieczającego.
Zakup i montaż 1 kamery do systemu monitorowania miasta	46.482,00	Kamerę zamontowano na ul. Galaktycznej 13.

### III. GOSPODARKA

#### **Spółki prawa handlowego z udziałem gminy**

Na 31 grudnia 2008 r. *Gmina Legnica uczestniczyła kapitałowo w 10 spółkach. Wartość tych udziałów wyniosła 143.509.900 zł.*

*Jej udział w kapitale zakładowym poszczególnych spółek przedstawiał się następująco:*

- w Legnickim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej (LPGK) sp. z o.o. – 100%,
- w Legnickim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji (LPWiK) S.A. – 100%,
- w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym (MPK) sp. z o.o. – 94,5%,
- w Strefie Aktywności Gospodarczej (SAG) sp. z o.o. – 100%,
- w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej S.A. – 1,25%,
- w Rolno – Przemysłowym Rynku Hurtowym „Giełda Hurtowa” S.A. – 5,79%,
- w Przedsiębiorstwie Przemysłu Chłodniczego „ALGOR” sp. z o.o. – 7,05%,
- w TV Lubin sp. z o.o. – 0,40%,
- w Towarzystwie Budownictwa Społecznego „TBS” sp. z o.o. w Kamiennej Górze – 41,56%,
- w Dolnośląskim Funduszu Gospodarczym sp. z o.o. we Wrocławiu – 2,41%.

W 2008 r. Gmina objęła udziały w dwóch spółkach:

- 2.907 udziałów o wartości 500 zł każdy udział w TBS sp. z o.o. w Kamiennej Górze i pokryła je wkładem finansowym w wysokości 1.453.500 zł, przeznaczonym na adaptację czterech koszarowców na cele mieszkalne w Legnicy (ul. Złotoryjska),
- 170 udziałów o wartości 610 zł każdy w LPGK sp. z o.o. w Legnicy i pokryła je wkładem niepieniężnym wartości 104,2 tys. zł w postaci działki 67/2 o pow. 0,1581 ha w Legnicy (obręb Rzeszotary).

Ogółem kapitał Gminy w spółkach prawa handlowego zwiększył się o 1.557.200 zł.

W minionym roku *odbyły się we wszystkich spółkach zwyczajne zgromadzenia wspólników lub akcjonariuszy*, które dokonały oceny funkcjonowania spółek w 2008 r., zatwierdzając sprawozdania Zarządów i Rad Nadzorczych oraz sprawozdania finansowe, a także udzielając absolutorium członkom organów spółek.

### ***Inwestycje spółek gminnych w 2008 r.***

*LPWiK S.A.* - nakłady inwestycyjne ogółem – 6.021.000 zł, m.in. na: przyłącza sieci, urządzenia wodociągowe, modernizację ujęć wody, modernizację sieci i urządzeń wodno-kanalizacyjnych, zakup samochodu beczkowozu oraz samochodu pomiarowego do wykrywania awarii.

*MPK sp. z o.o.* – nakłady inwestycyjne ogółem – 398.000 zł, w tym na: zakup autobusu, monitoring w autobusach, system nadzoru wizyjnego.

*SAG sp. z o.o.* – nakłady inwestycyjne - 2.530.000 zł, w tym na: budowę hali magazynowej, modernizację budynku magazynowego i hangaru.

*LPGK sp. z o.o.* – nakłady inwestycyjne – 5.071.000 zł, w tym na: roboty budowlane i zakup środków trwałych, głównie nowoczesnego sprzętu zmechanizowanego.

Spółki komunalne świadczyły usługi dla mieszkańców w poszczególnych sektorach funkcjonowania miasta.

*LPWiK S.A.* prowadzi działalność w zakresie produkcji i zaopatrzenia w wodę miasta oraz ościennych gmin, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, eksploatacji urządzeń i sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.

W 2008 r. Spółka sprzedała 5.898.900 m<sup>3</sup> wody, odprowadziła i oczyściła 4.729.600 m<sup>3</sup> ścieków.

Zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z 7 czerwca 2001 r. Spółka co roku ustala taryfę opłat za wodę i ścieki.

*MPK sp. z o.o.* świadczy usługi zbiorowego transportu publicznego, na podstawie zawartej z Gminą umowy. Spółka w 2008 r. obsługiwała 26 linii autobusowych. Na koniec roku posiadała 75 autobusów, większość to autobusy nowej generacji. W ciągu roku autobusy przejechały ponad 4,1 mln km przewożąc 15,4 mln osób. W celu poprawy bezpieczeństwa jazdy w dwóch autobusach zamontowany został system monitoringu wewnętrznego (na linii nocnej i „15”). Ogółem w system ten wyposażonych jest obecnie sześć autobusów.

Poza transportem, Spółka świadczyła również inne usługi, w tym: dzierżawy powierzchni na autobusach pod reklamy, usługi parkingowe, myjni samochodowej, stacji diagnostycznej, przewozów turystycznych. Zdobywanie licencji na wyjazdy wycieczkowe zagraniczne, pozwoliło Spółce rozszerzyć zakres usług. W 2008 r. nie było zmian linii autobusowych. Nie zmieniły się również ceny biletów, natomiast 24 listopada 2008 r. Rada Miejska podjęła Uchwałę o obniżce cen biletów normalnych jednorazowych o 20 gr, a zmiana ta zaczęła obowiązywać od 24 stycznia 2009 r.

*SAG sp. z o.o. zarządza*, na podstawie Umowy zawartej z Gminą, nieruchomościami obejmującymi obszar lotniska i tereny w północnej jego części. Na posiadanych terenach własnych SAG wybudował dwie hale magazynowe, w tym jedną w 2008 r.

Ponadto Spółka rozwija usługi w zakresie zarządzania wspólnotami mieszkaniowymi. Na koniec roku zarządzała 57 wspólnotami. W ciągu 2008 r. pozyskała 17 wspólnot.

*LPGK sp. z o.o.* – świadczy usługi w zakresie: oczyszczania miasta i gospodarowania odpadami, prowadzenia wysypiska odpadów komunalnych, letniego i zimowego utrzymania dróg w mieście, zagospodarowania terenów zielonych i utrzymania palmiarni, administrowania i utrzymania cmentarza komunalnego, administrowania i utrzymania schroniska dla bezdomnych zwierząt.

LPGK sp. z o.o. prowadzi również działalność na terenie innych gmin w oparciu o wygrane przetargi. Spółka przygotowuje się również do budowy Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Legnicy.

W styczniu 2005 r. Gmina zawarła porozumienie z *Towarzystwem Budownictwa Społecznego „TBS” sp. z o.o. w Kamiennej Górze* w sprawie budowy mieszkań na wynajem. Mieszkania finansowane są w około 62% z kredytów Krajowego Funduszu Mieszkaniowego. Najemcy partycypują w ok. 15% kosztów, natomiast Gmina uczestniczy poprzez aport rzeczowy i finansowy w ponad 23% wartości tych inwestycji. Do końca 2008 r. miasto wydało na tworzenie nowych mieszkań w tym systemie ponad 2,2 mln zł. Dotychczas TBS przekazał na terenie Legnicy 194 mieszkania przy Al. Zwycięstwa (2 budynki) i ul. Daszyńskiego (budynek po dawnym szpitalu). W 2008 r. rozpoczęto adaptację na cele mieszkalne czterech koszarowców przy ul. Złotoryjskiej gdzie powstanie 207 mieszkań. Koszt inwestycji wynosi 27.751.000 zł. Na jej realizację Gmina przekazała w 2008 r. kwotę 1.453.500 zł.

W 2008 roku Legnica umacniała swą pozycję jako pierwszego po Wrocławiu centrum gospodarczego na Dolnym Śląsku. W mieście działało ok. 13 tys. podmiotów gospodarczych. Gmina realizowała programy pozyskiwania i wspierania inwestorów (akty prawa lokalnego), przekazała nowe tereny (ok. 20 ha – tzw. „pola ryżowe”) na potrzeby Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, wdrażała też ścieżki profesjonalnej i szybkiej obsługi inwestorów. W 2008 r. minęło 11 lat od utworzenia Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Tereny, pozostające w granicach legnickiej podstrefy, są właściwie już zagospodarowane. Na powierzchni ponad 55 ha działa 15 firm z kapitałem niemieckim, angielskim, amerykańskim, francuskim, holenderskim, japońskim i polskim, których wartość inwestycji przekroczyła miliard złotych. Pracę znalazło tu ok. 3,5 tys. osób. Dominujące branże przemysłu skoncentrowanego w strefie to: motoryzacja, przemysł metalowy, tekstylny, budowlany, tworzyw sztucznych i spożywczy.

### **Poziom i struktura bezrobocia**

W 2008 roku liczba bezrobotnych mieszkańców miasta była najniższa od piętnastu lat. W grudniu 2007 r. stopa bezrobocia w mieście wynosiła 7,9%. Na koniec grudnia 2008 r. wyniosła 6,7%. W końcu ubiegłego roku bez pracy pozostawało 2.968 legniczan. W porównaniu do analogicznego okresu 2007 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 483 osoby. Kobiety stanowiły w tej grupie większość (51,8%, czyli 1.539 os.). Prawo do zasiłku posiadało 16,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych legniczan (2007 r. – 14,2%). Podobnie jak w roku poprzednim najliczniejsze grupy stanowili bezrobotni w wieku od 25 do 34 lat (847 os. - 28,6%) oraz w przedziale od 45 do 54 lat (835 osób - 28,1%). Wśród osób nieposiadających zatrudnienia dominowali absolwenci szkół podstawowych i gimnazjów

(927 os. – 32,7%). Liczną była też grupa legitymująca się jedynie wykształceniem zasadniczym zawodowym (876 os – 28,4%).

### **Aktywizacja zawodowa bezrobotnych**

W 2008 roku aktywizacją zawodową objęto 2.713 legnickich bezrobotnych. Najwięcej osób skorzystało ze szkoleń – 740 (27,3%). Z przygotowania zawodowego w miejscu pracy skorzystało 665 osób (24,5%), a ze stażów – 554 os. (20,4%). Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych podjęło 159 bezrobotnych (5,9%). Najbardziej efektywnymi formami aktywizacji stanowiły dotacje dla bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundowanie pracodawcom kosztów utworzenia lub doposażenia miejsca pracy dla bezrobotnego. W 2008 roku dotacje na rozpoczęcie działalności uzyskało 181 bezrobotnych, natomiast w ramach refundacji kosztów zatrudnienia pracę podjęło 259 bezrobotnych.

Gmina Legnica w 2008 roku, podobnie jak w latach poprzednich, była organizatorem prac społecznie użytecznych prowadzonych bezpośrednio przez Urząd Miasta oraz 5 jednostek organizacyjnych Gminy. W ramach tych prac zaktywizowano 51 bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

### **Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości**

Jednym z głównych priorytetów Prezydenta Legnicy był w minionym roku rozwój przedsiębiorczości wspierany przez np.: program prywatyzacji lokali użytkowych, Fundusz Poręczeń Kredytowych oraz Fundusz Pożyczkowy. Opracowana została również „Strategia aktywizacji gospodarczej miasta Legnicy wraz z koncepcją zagospodarowania wybranych terenów inwestycyjnych.” W 2008 roku rozwijał swą działalność Legnicki Park Technologiczny LETIA, który w przyszłości stać się może jednym z największych pracodawców w mieście.

W 2008 roku Gmina kontynuowała wobec podmiotów prowadzących bądź zamierzających prowadzić działalność gospodarczą w mieście, politykę podatkową i finansową sprzyjającą rozwojowi przedsiębiorczości, a jako główne narzędzie wsparcia dla przedsiębiorców stosowano zwolnienia z podatku od nieruchomości. W minionym roku udzielono takich zwolnień 46 podatnikom (27 osobom prawnym i 19 osobom fizycznym), na łączną kwotę 3.375.593 zł. Podstawowy warunek uzyskania przez przedsiębiorców zwolnień stanowiło inwestowanie i tworzenie nowych miejsc pracy.

Na mocy prawa miejscowego (Uchwała Rady Miejskiej Nr IV/22/02 z dnia 30.12.2002 r.) wspierani byli również rozpoczynający własną działalność gospodarczą bezrobotni mieszkańcy Legnicy oraz osoby niepełnosprawne. Korzystali oni ze zwolnień od kosztów wpisu do gminnej ewidencji działalności gospodarczej. W 2008 roku zwolniono z wnoszenia tej opłaty 348 mieszkańców na łączną kwotę 39.050 zł. Warto również wspomnieć o działalności Funduszu Pożyczkowego, który Urząd Miasta prowadzi w ramach porozumienia z Polską Fundacją Przedsiębiorczości. Wsparcie finansowe w tej formie otrzymało 2 legnickich przedsiębiorców (deklarujących jednocześnie zwiększenie zatrudnienia) na łączną kwotę 170.000 zł.

Również we współpracy z PFP Urząd Miasta był organizatorem bezpłatnych szkoleń dla lokalnych przedsiębiorców. W 2008 roku zorganizowano szkolenia, których zakres tematyczny obejmował zagadnienia związane m.in. z planowaniem i zarządzaniem przepływem środków pieniężnych w firmie, kompetencjami menadżerskimi, księgowością małych podmiotów gospodarczych.

#### **Podmioty gospodarki narodowej**

Wg danych Urzędu Statystycznego na koniec 2008 roku zarejestrowanych było w systemie REGON 12.961 podmiotów gospodarki narodowej, o 224 więcej niż w grudniu 2007 roku. Zwiększyła się o 15 liczba spółek prawa handlowego, w tym o 5 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Na koniec roku w mieście zarejestrowanych było 707 spółek handlowych, w tym 166 z udziałem kapitału zagranicznego.

W 2008 roku do gminnej ewidencji działalności gospodarczej wpisano 1.050 nowych przedsiębiorców, natomiast wykreślono z niej – 900. W końcu roku w gminnej ewidencji zarejestrowane były 8.683 przedsiębiorstwa.

## **IV. MIESZKALNICTWO**

#### **Struktura własnościowa – wspólnoty mieszkaniowe**

W wyniku sprzedaży mieszkań komunalnych na preferencyjnych warunkach *zmienia się z każdym rokiem struktura własnościowa mieszkań komunalnych*. Zjawisko to ilustruje poniższe zestawienie porównawcze z lat 2005 – 2008.

<b>Rodzaj mieszkań</b>	<b>2005 r.</b>	<b>2006 r.</b>	<b>2007 r.</b>	<b>2008 r.</b>
komunalne	11.224	10.580	9.966	9.358
własnościowe	4.143	4.759	5.235	5.737



Ustawa o własności lokali z 24 czerwca 1994 r. umożliwiła *tworzenie wspólnot mieszkaniowych*. Wg ewidencji ZGM-u na 31 grudnia 2008 r. zarejestrowanych było 879 *wspólnot mieszkaniowych*, w których Gmina posiada udziały (lokale komunalne) w częściach wspólnych (w 2007 r. - 848), w tym zarządzanych przez ZGM – 34 (w 2007 r. – 83). Pod obcym zarządem pozostawało 845 wspólnot.

### **Oczekujący na mieszkania komunalne**

Na 31 grudnia 2008 r. *liczba oczekujących na mieszkania komunalne wynosiła 1.398 rodzin*, w tym:

- na liście oczekujących na mieszkanie socjalne było 347 osób,
- na liście oczekujących na mieszkanie na czas nieoznaczony – 80 osób,
- na liście zamian – 52 osoby, w tym 33 ubiegające się o zamianę z „urzędu”,
- na wykazie do remontu na koszt własny znalazły się 903 rodziny,
- na wykazie wykwaterowań – 16 osób.

### **Pozyskiwanie mieszkań komunalnych**

Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej *pozyskuje mieszkania głównie w wyniku ruchu ludności*. W ub. r. pozyskano 193 mieszkania.

Ponadto *na mieszkania są adaptowane pomieszczenia o charakterze niemieszkalnym*. Do adaptacji na cele mieszkaniowe wytypowano w ub. r. 6 lokali, które zostały dopisane do zajmowanych już mieszkań.

*Do zagospodarowania bywają również mieszkania, z których się wyprowadzono lub najemca zmarł*. W minionym roku 78 legniczan złożyło wnioski o najem ww. mieszkań, w tym 43 załatwiono pozytywnie, a 35 – negatywnie.

W 2008 r. Gmina dokonywała także modernizacji będących w jej zasobie budynków mieszkalnych i usługowych (np. przychodni lekarskich). Wartość poniesionych na ten cel nakładów inwestycyjnych to kwota 512.865,62 zł. Na remonty i konserwacje zasobów mieszkaniowych miasto wydało 9.293.800,77 zł.

### **Przydział mieszkań komunalnych**

W 2008 r. ZGM przydzielił 165 mieszkań, w tym *na remont na koszt własny przyznał - 155*. Wśród najemców było, m.in.: 27 osób oczekujących na mieszkanie socjalne, 25 osób znajdujących się na wykazie do remontu na koszt własny, 7 – z listy zamian z „urzędu”. Jedno mieszkanie na remont otrzymała osoba będąca na liście wykwaterowań.

*64 mieszkania zagospodarował Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej*, przeznaczając 4 mieszkania osobom, znajdującym się na liście wykwaterowań, a 60 przeznaczył na lokale socjalne. Do sprzedaży ZGM wytypował 7 mieszkań.

Ważnym elementem polityki mieszkaniowej Gminy pozostaje realizacja wyroków eksmisyjnych. Na 31 grudnia 2008 r. zaewidencjonowano w ZGM-ie 325 orzeczeń sądowych, w tym:

- z zasobu komunalnego – 249 mieszkań (114 – z uprawnieniami do najmu lokalu socjalnego i 103 bez uprawnień do lokalu socjalnego),
- ze spółdzielni mieszkaniowych i innych podmiotów – 76 mieszkań (z zasobu SM „Piekary” – 31, z zasobu LSM – 30, od osób fizycznych – 24, z innych zasobów – 1).

W minionym roku ZGM zrealizował 153 wyroki eksmisyjne (dla porównania w 2007 r. – 99).

Z tego:

- 4 mieszkania otrzymała SM „Piekary”,
- 6 mieszkań – Legnicka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- 1 mieszkanie – osoba fizyczna,
- 1 mieszkanie – trafiło do innych zasobów.

Ponadto 141 wyroków zrealizował Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej poprzez:

- eksmisjo – zamiany – 13,
- w wyniku przekwalifikowania mieszkania na lokal socjalny – 29,
- w wyniku przedłużenia umowy na lokal socjalny – 6,
- w wyniku zawarcia umowy na czas nieoznaczony po spłacie długu – 5,
- w wyniku wskazania lokalu socjalnego – 49,
- poprzez dobrowolne przekazanie mieszkania lub przejęcie lokalu porzuconego - 39.

### **Polityka czynszowa**

Poniżej w tabeli zaprezentowano kształtowanie się stawek bazowych czynszu w ostatnich trzech latach.

	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>
Mieszkania socjalne	0,54 zł/m kw.	0,55 zł/m kw.	0,56 zł/m kw.
Pozostałe mieszkania	2,64 zł/ m kw.	2,90 zł/m kw.	3,19 zł/m kw.

Aktualne stawki obowiązują od 1 kwietnia 2008 r.

Trzeba także dodać, że stawka bazowa może ulec zmniejszeniu lub zwiększeniu do 50% w zależności od lokalizacji mieszkania, jego stanu technicznego i wyposażenia.

Corocznie z budżetu miasta przeznaczana jest dotacja dla Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej na dopłatę do mieszkań socjalnych. W ub. r. wyniosła ona ponad 67.000 zł.

### **Mieszkania Towarzystwa Budownictwa Społecznego**

Na początku 2008 r. w budynkach TBS mieszkały już 194 rodziny, a oczekujących na mieszkania TBS-owskie było ok. 600 osób.

W ub. r. TBS kontynuował kolejną inwestycję w mieście. Przystąpiono do adaptacji 4 budynków koszarowych po JAR przy ul. Złotoryjskiej. Po remoncie tych obiektów zasoby mieszkaniowe w mieście wzbogacą się o kolejne 207 mieszkań.

## **V. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI**

### **Sprzedaż nieruchomości**

Istotnym źródłem dochodów własnych Gminy są dochody ze sprzedaży nieruchomości, zbycia prawa własności gruntów na rzecz użytkowników wieczystych, najmu, dzierżawy, użytkowania wieczystego mienia komunalnego.

Obrót nieruchomościami stanowi jedno z ważniejszych źródeł dochodów Gminy. W 2008 r. wpływy z podatku od nieruchomości wyniosły 49.600.000 zł i były o ponad 4.000.000 wyższe od tych z roku poprzedniego.

W analizowanym okresie kontynuowano na preferencyjnych zasadach sprzedaż mieszkań komunalnych i lokali użytkowych zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej nr XL/411/05 w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Legnica.

W ub. r. gmina przygotowała do sprzedaży 140 mieszkań w 50 budynkach, w których dotychczas nie prowadzono sprzedaży, 407 mieszkań, których warunki sprzedaży uległy zmianie oraz 7 wolnych mieszkań, a także 10 lokali użytkowych na rzecz ich dotychczasowych najemców i 3 wolne lokale użytkowe.

W 2008 r. miasto sprzedało:

- 600 mieszkań,
- 4 wolne lokale mieszkalne (w drodze przetargu),
- 14 lokali użytkowych na rzecz ich dotychczasowych najemców,
- 2 wolne lokale użytkowe (w drodze przetargu),
- 8 działek o łącznej pow. 7.906 m<sup>2</sup> położonych przy ul. Goździkowej (5 działek), ul. Okrężnej (2 działki), ul. Grabowej (1 działka) z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkalną jednorodzinną,
- 7 działek o łącznej pow. 10.921 m<sup>2</sup> położonych przy ul. Bilsego, św. Piotra, ul. Chojnowskiej i ul. Nowodworskiej (4 działki), z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkalno – usługową,

- 2 działki o łącznej pow. 308 m<sup>2</sup> położone przy ul. Wojska Polskiego i ul. Karkonoskiej pod zabudowę handlowo – usługową,
- 9 działek o łącznej pow. 1.763 m<sup>2</sup> położonych przy ul. Grabowej 93, ul. Nowodworskiej, ul. Szczytnickiej, ul. Izerskiej, ul. Storczykowej i ul. Brazylijskiej (2 działki) z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania,
- sprzedano prawo własności działki o pow. 363 m<sup>2</sup> położonej przy ul. Reymonta na rzecz użytkownika wieczystego.

*Ponadto gmina – po uzyskaniu zgody Wojewody Dolnośląskiego – sprzedała następujące nieruchomości Skarbu Państwa:*

- 2 działki o łącznej powierzchni 0,4404 ha położone przy ul. Poznańskiej z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania,
- 1 działkę o łącznej pow. 0,2571 ha położoną przy ul. Sudeckiej na rzecz użytkownika wieczystego.

#### **Oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste**

- 5 działek o łącznej pow. 1.360 m<sup>2</sup> położonych przy ul. Piątnickiej, ul. Jaworzyńskiej, ul. Wiosennej, Storczykowej i ul. Kazimierza Wielkiego z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania,
- 1 działkę o pow. 72 m<sup>2</sup> zabudowaną pawilonem handlowym położoną przy ul. Klubowej.

#### **Dzierżawa i najem nieruchomości**

W 2008 r. Gmina zawarła 305 umów dzierżawy gruntów, w tym:

- 97 umów dotyczących dzierżawy obiektów handlowych,
- 7 umów dotyczących lokalizacji tablic reklamowych,
- 6 umów dotyczących dzierżawy parkingów,
- 47 umów dzierżawy działek na poprawę warunków zagospodarowania,
- 148 umów dzierżawy gruntów rolnych.

Ponadto zawarto 12 umów dzierżawy na nieruchomości Skarbu Państwa.

#### **Organizacja przetargów**

W 2008 r. *Urząd Miasta zorganizował 52 przetargi* (18 pisemnych nieograniczonych, 34 ustne), ponad dwukrotnie więcej niż w roku poprzednim.

*W wyniku przetargów ustnych nieograniczonych ustalono nabywców:*

- 4 lokali mieszkalnych położonych w Legnicy przy ul. B. Prusa 18/10, Kościuszki 11/4, Senatorskiej 5/10, Jordana 7/6,

- 5 nieruchomości położonych przy ulicy Nowodworskiej (dz. nr 927/2, dz. nr 927/8, dz. nr 927/9, dz. nr 927/10),
- 3 nieruchomości niezabudowanych położonych przy ul. Goździkowej i ul. Fiołkowej (dz. nr 927/30, dz. nr 927/25),
- lokalu użytkowego położonego przy ul. Wrocławskiej 83,
- lokalu mieszkalnego położonego przy ul. Rycerskiej 14 (dz. nr 222),
- nieruchomości gruntowej położonej przy ul. Karkonoskiej (dz. nr 1840/2),
- lokalu mieszkalnego położonego w Legnicy przy ul. Roosevelta nr 12/4 (działka nr 89),
- nieruchomości niezabudowanej położonej przy ul. Goździkowej i Fiołkowej (działki nr 927/27),
- lokalu mieszkalnego w Legnicy przy ul. Saperskiej 6/12/B m.13 (działka nr 233),
- 2 nieruchomości gruntowych położonych w Legnicy przy ul. Goździkowej (działki nr 927/23, 927/21)

W wyniku przetargów pisemnych nieograniczonych ustalono nabywców:

- nieruchomości niezabudowanej położonej w Legnicy przy ul. Zamkowej (dz. nr 857/1),
- nieruchomości niezabudowanej położonej przy ul. św. Piotra (dz. nr 847),
- gruntu niezabudowanego przy ul. Chojnowskiej nr 42 (działka nr 1293).

## VI. GOSPODARKA PRZESTRZENNA

### **Plany zagospodarowanie przestrzennego**

Aktywność służb prezydenta odpowiedzialnych za gospodarkę przestrzenną, która szczególnie wzrosła w latach 2004-2008 jest jednym z głównych warunków rozwoju budownictwa, infrastruktury i napływu inwestorów. Tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ożywia gospodarkę i wpływa na zainteresowanie inwestorów. W Legnicy obecnie ponad 40% zabudowanych terenów miejskich objętych jest takimi planami, co stanowi jeden z lepszych wyników w regionie i kraju.

W roku 2008 Prezydent Legnicy przedłożył do uchwalenia projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla:

- rejonu ul. Gniewomierskiej,

- rejonu osiedla Bielany II (pomiędzy Al. Rzeczypospolitej, Bielańską, Wałami Bielańskimi),
- terenu Cmentarza Komunalnego,
- terenu Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego,
- terenu położonego na osiedlu Piekary,
- Obszaru Staromiejskiego Centrum – dla terenu MU 7.4 i MU9.2 (zmiana planu),
- dzielnicy Tarninów dla jednostki B 45 MU (zmiana planu),
- terenu położonego na północ od terenów SAG (zmiana ustaleń dla terenów 3U, 9U/MN i 12 MN,U),
- terenu położonego na północ od terenów SAG (zmiana ustaleń dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej),
- osiedla Zosinek.

Planami tymi objęta została powierzchnia 171,71 ha. Opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego stały się powszechnie obowiązującymi aktami prawa miejscowego.

Ponadto przystąpiono do przygotowania planów dla:

- terenu przemysłowego zajętego przez Hutę Miedzi Legnica wraz z obszarami sąsiednimi przeznaczonymi pod Legnicki Park Technologiczny,
- kwartału zabudowy ograniczonego ulicami Pocztową, Kolejową, Dworcową, Bramą Głogowską,
- działek nr 16/3 obr. 24 – Nowe Osiedle oraz części działki nr 101/4 obr. 17- Winiary,
- działek nr 174 i 175/1 obr. 18 - Bielany,
- południowej części Legnicy, rejon osiedla Sienkiewicza, ul. Jaworzyńskiej i autostrady A4 (jednostki 51ZP, 74ZP, 067KDD),
- dzielnicy Kartuzy – teren usług i mieszkalnictwa, w kwartale zabudowy ul. II Armii Wojska Polskiego, Wrocławskiej, Rzemieślniczej,
- terenu przejętego od wojsk Federacji Rosyjskiej – kompleks JAR 32 - tereny TBS,
- Obszaru Staromiejskiego Centrum w Legnicy dla terenu MU 9.9,
- terenu przeznaczonego pod parking przy Szkole Podstawowej nr 7.

W ub. r. sporządzone zostało także przez Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie „Studium historyczno-urbanistyczne dzielnicy Fabryczna w Legnicy” obejmujące obszar dzielnicy Fabryczna wraz z osiedlem Zosinek pomiędzy ulicami: Głogowska, Piastowską, Chojnowską do linii kolejowej Legnica - Złotoryja, dalej granicami administracyjnymi miasta do linii kolejowej Legnica - Żagań do wiaduktu na ul. Głogowskiej.

Wydział Gospodarki Przestrzennej, Architektury i Budownictwa sprawował nadzór nad sporządzaniem decyzji o warunkach zabudowy i o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

*W roku 2008 r. wpłynęło:*

- 29 wniosków o lokalizację inwestycji celu publicznego. Wydano 28 decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, 1 wniosek wycofano,
- 119 wniosków o warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Wydano 116 decyzji o ustaleniu warunków zabudowy – 2 wnioski umorzono, 2 zawieszono, wydano 11 decyzji odmownych, 2 wnioski wycofano.

## **VII. EDUKACJA I WYCHOWANIE**

### ***Edukacja***

W 2008 r. *nakłady na oświatę i wychowanie wyniosły 135.548.630,64 zł*, stanowiąc jednocześnie największą pozycję w budżetowych wydatkach Gminy.

*Z własnych środków Gmina pokrywała* koszty funkcjonowania przedszkoli, wypoczynek dzieci i młodzieży, doksztalcanie i doskonalenie zawodowe, stypendia dla najzdolniejszej młodzieży, remonty i inwestycje w placówkach, a także wydatki rzeczowe.

*Dominującą pozycję w wydatkach stanowią wynagrodzenia i pochodne od nich wraz z odpisem na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, tj. 70,3% ogółu wydatków oświatowych.*

### ***Kadra pedagogiczna***

W roku szkolnym 2008/2009 *zadania dydaktyczno – wychowawcze realizuje, podobnie jak w roku poprzednim, 1.412 nauczycieli pełnozatrudnionych.*

Spośród ogółu pełnozatrudnionych 89,52%, czyli 1.264 osoby posiadają wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym. Trzy osoby uzyskały tytuł doktora (0,21%). 37 nauczycieli, co stanowi 2,62%, legitymuje się wykształceniem średnim pedagogicznym. Nauczyciele z najwyższym stopniem awansu zawodowego – nauczyciele dyplomowani - to grupa 662 osób (46,88%). Stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego posiadają 473 osoby (33,50%).

*Prezydent Miasta przywiązuje ogromną uwagę do doskonalenia zawodowego kadry nauczycielskiej.* Nauczyciele kształcą się, m.in. na studiach podyplomowych i kwalifikacyjnych.

Istotną rolę w doksztalcaniu nauczycieli spełnia *Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli*, który jest organizatorem konferencji metodycznych, warsztatów

i zespołów samokształceniowych, jak również konsultacji indywidualnych i zespołowych. Rocznie z tych form doradztwa korzysta prawie 3.000 nauczycieli i pedagogów.

### **Wychowanie przedszkolne**

Obecnie na terenie miasta Legnicy funkcjonują ogółem 22 placówki przedszkolne, w tym 15 miejskich przedszkoli oraz 7 przedszkoli niepublicznych.

W roku 2008 do miejskich placówek przedszkolnych uczęszczało 1.568 dzieci, zaś do niepublicznych 793. Należy wspomnieć, że przy naborze do przedszkoli nie obowiązuje rejonizacja. Rodzic może zapisać dziecko do dowolnie wybranej placówki przedszkolnej na terenie miasta. W roku szkolnym 2007/2008 z inicjatywy Prezydenta w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Legnicy podjęto działania mające na celu utworzenie dodatkowych grup przedszkolnych, w ramach aktywizacji zawodowej i umożliwienie podjęcia pracy zawodowej matkom. Kwalifikacja odbywa się za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Legnicy.

Liczba dzieci w klasach „0” w szkołach podstawowych wzrosła z 163 dzieci w roku szkolnym 2007/2008 do 299 w roku szkolnym 2008/09. W wyniku działań organizacyjnych w miejskich przedszkolach w ostatnich dwóch latach utworzono dodatkowo 8 oddziałów dziewięciogodzinnych dla ok. 200 dzieci.

Na funkcjonowanie 13 publicznych placówek przedszkolnych, 2 publicznych przedszkoli specjalnych oraz oddziałów przedszkolnych przy siedmiu szkołach podstawowych wydatkowano kwotę 12.045.567,97 zł. Ponadto kwotę 3.638.712,00 zł przekazano jako dotacje dla siedmiu przedszkoli niepublicznych. Przedszkola niepubliczne otrzymują dotację w wysokości 75% wydatków bieżących ponoszonych na jedno dziecko w przedszkolu publicznym prowadzonym przez miasto.

Kontynuowano realizację rządowego programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce. W ramach tego programu na opłacenie zajęć edukacji przedszkolnej dzieci romskich z dotacji celowej z budżetu państwa wydatkowano kwotę 8.577,14 zł oraz ze środków własnych kwotę 9.354,76 zł.

### **Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne**

Do publicznych szkół podstawowych uczęszcza w r. szkol. 2008/2009 5.459 uczniów (5.747 uczniów w r. szkol. 2007/2008).

Ponadto w mieście funkcjonują 2 niepubliczne szkoły podstawowe, tj. Prywatna Szkoła Podstawowa przy ul. Mazowieckiej 3 i Niepubliczna Katolicka Szkoła Podstawowa im. Św. Rodziny. Placówki te otrzymały dotację w ogólnej wysokości 277.027,78 zł.



Od 1 września 2006 r. uczniowie klas pierwszych szkół podstawowych rozpoczęli naukę języka angielskiego w ramach realizacji programu wczesnej nauki języków obcych. W okresie dwóch lat szkolnych szkoły dysponujące wykwalifikowaną kadrą nauczycielską realizowały nauczanie języka angielskiego w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Środki finansowe na ten cel były przekazywane w ramach rezerwy celowej z budżetu państwa na podstawie deklaracji składanych przez Prezydenta Miasta. Od roku szkolnego 2008/2009 nauka języka obcego na I etapie edukacyjnym jest obowiązkowa.

Kształcenie dzieci niepełnosprawnych stanowi integralną część systemu oświaty. W roku szkolnym 2008/2009 w Zespole Szkół Integracyjnych utworzono łącznie 28 oddziałów integracyjnych, w których uczą się 133 osoby niepełnosprawne. Od kilku lat w Szkole Podstawowej Nr 2 tworzone są klasy terapeutyczne. Organizowane są dla uczniów wykazujących jednorodne lub sprzężone zaburzenia, które wymagają dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specyficznych potrzeb edukacyjnych oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej. Do klas tych przyjmowane są dzieci z całego miasta na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

W r. szkol. 2007/2008 miasto prowadziło 10 gimnazjów, w tym 2 samodzielne i 8 funkcjonujących w zespołach szkół (w tym w Zespole Szkół Muzycznych). Nauką objętych jest 3.170 uczniów (o 174 mniej niż w ubiegłym roku). Uczą się oni w 126 oddziałach. Najwięcej legnickich gimnazjalistów uczy się w klasach trzecich – 1.124 (35,45%), kolejno w klasach drugich – 1.065 (33,59%), a najmniej liczne są klasy pierwsze – 981 uczniów (30,94%). Średnio klasy gimnazjalne liczą 25 osób (bez gimnazjów w Zespole Szkół Muzycznych i Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 4).

Sieć gimnazjów prowadzonych przez gminę uzupełniają szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych: Gimnazjum im. Św. Franciszka z Asyżu (w bieżącym roku do 14 oddziałów uczęszcza 264 uczniów), Prywatne Gimnazjum przy ul. Mazowieckiej, gdzie uczy się obecnie 35 uczniów w 3 oddziałach oraz Społeczne Gimnazjum Towarzystwa Wiedzy Powszechnej ze 114 uczniami w 5 oddziałach. Łącznie w gimnazjach niepublicznych uczy się 413 uczniów w 22 oddziałach.

We wszystkich gimnazjach prowadzonych przez miasto od września 2008 r. zatrudniono psychologa.

### **Szkoły ponadgimnazjalne**

W Legnicy funkcjonuje pięć typów szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży: licea ogólnokształcące, licea profilowane, technika, zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły

policealne. W szkołach tych w r. szkol. 2007/2008 pobiera naukę 5.794 uczniów. Absolwenci gimnazjów nadal w większości wybierają naukę w liceach ogólnokształcących. Wskaźnik procentowy ich preferencji w tym przypadku r. szkol. 2007/2008 wyniósł prawie 51%.

Na drugim miejscu – pod względem popularności wśród młodzieży – plasują się technika (30%).

W dalszym ciągu zauważa się spadek uczniów w liceach profilowanych. W r. szkol. 2008/2009 odnotowano najniższy wskaźnik przyjęć do tego typu szkół. Zaledwie 3,06% uczniów wybrało te szkoły.

Pozytywnym zaś zjawiskiem jest wzrost zainteresowania młodzieży nauką w zasadniczych szkołach zawodowych. W r. szkol. 2008/2009 wyboru tych szkół dokonało 16,5% uczniów.

### **Licea ogólnokształcące**

*W mieście działa dziewięć publicznych liceów ogólnokształcących:*

- 6 liceów: I LO, II LO, III LO, V LO, VI LO, VII LO,
- 1 liceum integracyjne (w Zespole Szkół Integracyjnych),
- 1 liceum mniejszości narodowej z wykładowym językiem ukraińskim (IV LO),
- 1 liceum artystyczne (Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia – Liceum Muzyczne).

Uczęszcza do nich 2.905 uczniów (102 oddziały).

Ważne miejsce wśród legnickich szkół ponadgimnazjalnych zajmuje Zespół Szkół Muzycznych (Szkoła Muzyczna I stopnia, Szkoła Muzyczna II stopnia, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia). Jest to jedyna placówka artystyczna w mieście. Młodzież tej szkoły występuje w Międzynarodowej Młodzieżowej Orkiestrze Symfonicznej „Europera”.

Na działalność Zespołu Szkół Muzycznych wydano w ub. r. 4.736.076,72 zł.

*Ponadto w Legnicy funkcjonują dwa licea niepubliczne: Katolickie Liceum Ogólnokształcące i Akademickie LO, które corocznie otrzymują dotację z budżetu miasta.*

W roku 2008 w Legnicy do egzaminu maturalnego przystąpiło ogółem 1.424 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży: liceum ogólnokształcącego (933), liceum profilowanego (79), technikum (412). Egzamin maturalny w okresie od maja do września 2008 r. zdało 1.133 absolwentów, co stanowi 79,6% zdających. Procentowy wskaźnik zdawalności matury dla miasta Legnicy jest wyższy od wskaźnika województwa dolnośląskiego (78,5%).

### **Szkolnictwo zawodowe**

Wśród szkół zawodowych młodzieżowych w r. szkol. 2008/2009 funkcjonuje (bez szkół specjalnych):

- 12 techników, kształcących w 21 zawodach (2.058 uczniów w 88 oddziałach),
- 3 licea profilowane (222 uczniów w 8 oddziałach),
- 3 zasadnicze szkoły zawodowe (543 uczniów w 21 oddziałach),
- 2 szkoły policealne (66 uczniów w 4 oddziałach),
- Ośrodek Doskonalenia Zawodowego.

Utrzymanie szkół zawodowych kosztowało miasto 18.672.731,53 zł.

Sieć legnickich szkół zawodowych uzupełniają :

- publiczny Zespół Szkół Budowlanych PPU „Primgabex”, prowadzony przez osobę prawną, gdzie funkcjonują: Zasadnicza Szkoła Budowlana (dzienna), Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Dorosłych (forma wieczorowa) i Technikum Uzupełniające dla Dorosłych (w formie wieczorowej i zaocznej),
- szkoły zawodowe niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych, wpisanych do Ewidencji placówek niepublicznych, prowadzonej przez Wydział Oświaty i Sportu. Jest to 15 szkół policealnych, prowadzonych przez siedem podmiotów.

### **Kształcenie dorosłych**

W ostatnich latach notuje się poważny wzrost zainteresowania dorosłych doksztalaniem się. Wszyscy chętni dorośli mogą skorzystać z oferty 3 szkół: Zespołu Szkół Budowlanych, Zespołu Szkół Ekonomicznych i Centrum Kształcenia Ustawicznego.

W roku szkolnym 2008/2009 podjęło edukację w 36 oddziałach (w trybie stacjonarnym i zaocznym ) 620 dorosłych słuchaczy.

Najbogatszą ofertę posiada Centrum Kształcenia Ustawicznego, które w technikum uzupełniającym i szkole policealnej proponuje słuchaczom takie kierunki kształcenia, jak m.in.: technik technologii żywności, technik hotelarstwa, technik informatyk, technik rolnik, technik handlowiec, technik organizator reklamy.

Placówka prowadzi także kursy dla uczniów klas wielozawodowych zasadniczych szkół zawodowych – w ramach Ośrodka Doksztalania Zawodowego.

W 2008 roku wpisano do ewidencji placówek niepublicznych Gimnazjum dla Dorosłych.

Od 1 października 2007 r. – w myśl wcześniej podjętej uchwały Rady Miejskiej – na wniosek Prezydenta Miasta, w CKU zaczął funkcjonować Uniwersytet Trzeciego Wieku, który

proponuje studia na takich kierunkach, jak: psychologiczno – społeczny i ekologiczno – zdrowotny. Prowadzone są też zajęcia z dziedziny informatyki, nauki języków obcych itp.

Na funkcjonowanie Centrum Kształcenia Praktycznego i Centrum Kształcenia Ustawicznego miasto wydało 4.987.735,47 zł.

### **Inne placówki oświatowo – wychowawcze**

W Legnicy funkcjonują *dwie poradnie psychologiczno - pedagogiczne*, tj. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 1 przy ul. Wrocławskiej 183 i Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 2 przy ul. Witelona 8. Placówki realizują zadania na rzecz dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i policealnych oraz objętych opieką placówek opiekuńczo-wychowawczych i kształceniowych.

*Młodzieżowe Centrum Kultury (MCK)* – to placówka rozbudzająca i rozwijająca różne zainteresowania dzieci i młodzieży, organizator zimowego oraz letniego wypoczynku młodzieży, a także wielu konkursów, festiwali i przeglądów. Działa tu ponad 100 różnych kół zainteresowań, Galeria Twórczości Dzieci i Młodzieży. Przy MCK funkcjonuje również Świetlica Środowiskowa. Zajęcia pozalekcyjne realizowane są dla 1.371 uczniów.

*Szkolne Schronisko Młodzieżowe* – jest placówką, której statutową działalność stanowi praca na rzecz rozwoju turystyki i wypoczynku młodzieży. Placówka udzielania noclegów, prowadzi poradnictwo i informację krajoznawczo-turystyczną, organizuje i obsługuje wycieczki. Schronisko posiada 54 miejsca noclegowe w 11 pokojach. W okresie od sierpnia 2007 do sierpnia 2008 r. z usług placówki skorzystały 3.353 osoby, udzielono 6.280 noclegów, z tego 153 - turystom zagranicznym. Schronisko jest organizatorem wielu imprez krajoznawczo-turystycznych, kulturalnych i sportowych.

### **Edukacja informatyczna**

W legnickich szkołach z roku na rok poprawia się wyposażenie w sprzęt komputerowy z dostępem do internetu. Obecnie w szkołach funkcjonują 72 pracownie komputerowe z 998 stanowiskami dla uczniów.

Dodatkowo 2 pracownie zostały utworzone w Młodzieżowym Centrum Kultury. Ponadto w placówce tej skomputeryzowano pracownię krótkofalarską i świetlicę. W trzech miejskich przedszkolach w latach 2004-2008 utworzono cztery sale komputerowe, w których zainstalowano łącznie 11 stanowisk komputerowych.

W zakresie tworzenia warunków dla edukacji informatycznej w bibliotekach szkolnych tworzone są centra multimedialne. W placówkach obecnie funkcjonuje 36 takich centrów: w szkołach podstawowych -12, w gimnazjach – 6, w szkołach ponadgimnazjalnych – 18, w których łącznie udostępni się 168 stanowisk komputerowych.

Miasto przystąpiło do partnerskiego projektu pn. „Modernizacja centrów kształcenia zawodowego”. Celem projektu jest budowa i funkcjonowanie sieci centrów kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku oraz doposażenie bazy szkół zawodowych. Jedną z czterech rozwijanych branż, jest kształcenie w zawodach informatycznych: technik informatyk, technik grafik komputerowy, technik organizacji reklamy na poziomie technikum i szkoły policealnej zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych. W tej branży w naszym mieście zostanie utworzone centrum kształcenia zawodowego, z którego będą korzystać uczniowie z regionu. Z inicjatywy Prezydenta Centrum Kształcenia Praktycznego podpisało umowę z Firmą Winkelmann na kształcenie uczniów w zawodzie operatora obrabiarek skrawających oraz programistów maszyn CNC. Firma wyposażyła placówkę w dwie nowe tokarki CNC oraz maszynę pomiarową 3D Firmy Mistral z oprogramowaniem komputerowym, a także w podstawowe narzędzia skrawające do tokarek.

Zakres wykorzystania nowoczesnych technologii w 2008 r. rozszerzono o elektroniczną rekrutację do szkół ponadgimnazjalnych. Zastosowano internetowy system Nabór Optimum. Rozwiązanie się sprawdziło, a największe korzyści odnieśli uczniowie i rodzice, którzy łatwo uzyskać mogli informację o wynikach naboru.

### **Pomoc materialna dla uczniów**

W ramach pomocy materialnej dla uczniów wydatkowano z budżetu Gminy kwotę 927.331,18 zł, z tego:

- wypłacono miesięczne stypendia Prezydenta Miasta dla 6 najzdolniejszych uczniów w okresie od stycznia do czerwca i dla 5 uczniów w okresie od września do grudnia oraz 82 stypendia jednorazowe – kwota 54.700,00 zł,
- dla uczniów – mieszkańców Legnicy wypłacono 1.424 stypendia szkolne oraz 24 zasiłki szkolne - kwota 810.025,74 zł,
- dla 19 uczniów pochodzących z rodzin byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej w okresie styczeń – czerwiec wypłacono stypendia w kwocie 14.716,90 zł,
- dofinansowano zakup podręczników dla dzieci rozpoczynających roczne przygotowanie przedszkolne lub naukę w klasach I – III szkoły podstawowej - kwota 38.950,30 zł

### **Wypoczynek dzieci i młodzieży**

Corocznie w okresie ferii zimowych oraz wakacji przygotowywany jest bogaty i urozmaicony program dla dzieci i młodzieży, pozostających w mieście.

Na kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży wydatkowano kwotę 280.207,63 zł.

Środki te przeznaczono na:

- organizację półkolonii w okresie ferii zimowych w Szkołach Podstawowych nr 4, nr 7, Młodzieżowym Centrum Kultury oraz Zespole Placówek Specjalnych – 63.728,95 zł. Z półkolonii skorzystało 385 dzieci,
- organizację półkolonii w okresie wakacji w Szkołach Podstawowych nr 4, nr 7, Młodzieżowym Centrum Kultury oraz Zespole Placówek Specjalnych – 109.428,68 zł. Z półkolonii skorzystało 446 dzieci,
- dotację dla Związku Harcerstwa Polskiego Komendy Hufca w Legnicy na organizację wypoczynku dzieci w Zaborówcu – kwota 90.500,00 zł. Z wypoczynku skorzystało 160 dzieci (z naboru dokonanego przez MOPS, uwzględniającego najuboższych legniczan, którym wypoczynek został w 100% sfinansowany),
- dotację dla Stowarzyszenia OHP Terenowego Oddziału we Wrocławiu na dofinansowanie obozu w Sławie - kwota 5.000,00 zł. Z wypoczynku skorzystało 26 osób,
- dotację dla Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Legnicy na dofinansowanie wypoczynku dzieci w Różance – kwota 9.000,00 zł. Z wypoczynku skorzystało 40 dzieci,
- przewóz dzieci najuboższych na kolonie letnie organizowane przez Kuratorium Oświaty – kwota 2.550,00 zł.

*Pieniądze na wypoczynek dzieci i młodzieży otrzymali także inni organizatorzy, w tym, m.in., legnicki Oddział „Caritasu”, niepubliczne świetlice terapeutyczne, stowarzyszenia sportowe, szkoły i inne jednostki organizacyjne gminy. Pieniądze pochodziły z wpływów za opłaty wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2008 r. na wypoczynek zimowy i letni przeznaczono z tego źródła prawie 120.000 zł.*

### **Szkolnictwo wyższe**

Legnica staje się coraz prężniejszym ośrodkiem akademickim. Studiuje tu bowiem ok. 12 tys. studentów na siedmiu wyższych uczelniach: Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Witelona, Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym Politechniki Wrocławskiej, Wyższej Szkole Zarządzania/The Polish Open University Oddział Dolnośląski, Wyższej Szkole Medycznej

LZDZ, Wyższym Seminarium Duchownym, Wyższej Szkole Menedżerskiej i Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych.

Prezydent Miasta z uwagą śledził rozwój uczelni, spotykał się z ich przedstawicielami i pomagał w rozwiązywaniu różnych problemów. Zabiegając o aktywne włączanie się środowiska studenckiego w życie kulturalne miasta, Prezydent Legnicy objął patronatem Legnickie Juwenalia, a także ufundował nagrodę dla laureata Festiwalu Piosenki Studenckiej „Pryzmat”.

## **VIII. KULTURA**

*Na wydatki związane z działalnością miejskich instytucji kultury oraz ochronę dziedzictwa narodowego wydano w 2008 r. 16.982.553,72 zł.*

W 2008 r. kontynuowane były – pod patronatem Prezydenta Legnicy – najważniejsze legnickie imprezy stanowiące rozpoznawalne marki promocyjne naszego miasta, m.in.: Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy „Młody Paganini”, Turniej Chórów „Legnica cantat”, Legnicki Festiwal Srebra, Międzynarodowa Wystawa „Satyrykon – Legnica”, Conversatorium Organowe, czy Europejskie Spotkania Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Świat pod Kyczerą”, Turniej Kowali, Imieniny Ulicy NMP, Święto Ogórka, Wigilia Narodów – które również utrwaliły się w kalendarzu imprez, ciesząc się popularnością wśród mieszkańców.

### ***Miejskie instytucje kultury***

*W Legnicy działa 5 instytucji kultury, dla których miasto jest organizatorem: Muzeum Miedzi, Galeria Sztuki, Legnickie Centrum Kultury, Legnicka Biblioteka Publiczna i Teatr im. Heleny Modrzejewskiej. Dla tej ostatniej instytucji organem współprowadzącym i współfinansującym od 2006 r. jest także Urząd Marszałkowski, który od marca 2009 r. stał się organem wiodącym, odpowiedzialnym za działalność Teatru.*

*Dotacje podmiotowe ze środków własnych dla legnickich instytucji kultury w r. 2008 były następujące:*

- Muzeum Miedzi – 1.949.095,00 zł,
- Galeria Sztuki – 718.991,00 zł,
- Legnickie Centrum Kultury – 3.179.917,00 zł,
- Teatr im. H. Modrzejewskiej – 2.983.300,00 zł (dodatkowo kwotą 1.200.000 zł Teatr dofinansował współprowadzący tę instytucję Marszałek Województwa),
- Legnicka Biblioteka Publiczna – 3.698.793,00 zł.

*Muzeum Miedzi* – zorganizowało w ub. r. ok. 20 wystaw. Placówkę odwiedziły 30.392 osoby. Do najciekawszych ubiegłorocznych wydarzeń należy zaliczyć wystawy: „Koń w malarstwie polskim XIX i XX w.”, „Katyń 1940”, „W objęciach wielkiego brata. Sowietci w Polsce 1944 - 1993 r.”, „Bronisław Wolanin. Ceramika”, „Marszałkowi w hołdzie”, „Edward Mirowski. Barwy jesieni”, „Tajemnice chińskiego geniuszu – odkrycia i wynalazki”, „Boże Narodzenie w sztuce”.

*Galeria Sztuki* przyciągała uwagę organizowanymi wystawami, które obejrzały 24.463 osoby. Wśród ciekawszych wystaw 2008 r. znalazły się, m.in.: „Malarstwo” – Katharina Kolesiński, „Kamień – kruchość i pamięć. Piotr Krzemiński, „ARS EROTICA. Markiz Franz von Bayros i inni”, „Podróże artystyczne. Łukasz Morawski”, „Malarstwo. Stanisław Rodziński” „Srebrne usta”, „Malarstwo. Bartosz Ratajczyk”, „malarstwo. Artur Nacht-Samborski”, „Twister”. Pascale Heliot”, „Malarstwo. Adam Chmielowiec”, „Kształt czasu. Joanna Imielska”, „Promocje 2007/2008” 18.Ogólnopolski Przegląd Malarstwa Młodych.

Natomiast w Galerii Srebra „Pod przepiórczym koszem” można było podziwiać kilka interesujących wystaw różnych wyrobów artystycznych, w tym ze srebra i pasiastego krzemienia, a także dzieła Jacka Ostrowskiego i Jakuba Śliwowskiego.

*Legnickie Centrum Kultury* zorganizowało 146 imprez, w których wzięło udział 54.671 osób. LCK organizowało Turniej Tańca Towarzyskiego „O Złotego Lwa”, 39. Ogólnopolski Turniej Chórów „Legnica cantat”, Międzynarodową Wystawę „Satyrykon-Legnica”, XVI edycję Letniej Akademii Filmowej - Warsztaty Filmu Animowanego, Conversatorium Organowe, Legnickie Wieczory Organowe i wiele innych. Było współorganizatorem Międzynarodowego Festiwalu Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Świat pod Kyczerą”. LCK zorganizowało także kilkanaście koncertów muzyki młodzieżowej i popularnej w ramach działalności impresaryjnej.

*Legnicka Biblioteka Publiczna* zaproponowała legniczanom w ub. roku 1.490 różnych form obcowania z wiedzą, literaturą i sztuką. Z usług tej placówki skorzystało 33.121 osób. W jej skład wchodzi 11 filii ogólnych i 4 specjalistyczne. W Filii Zbiorów Muzycznych przy ul. Heweliusza z powodzeniem funkcjonuje Kawiarenka Internetowa dla Seniora, z której oferty w ub. r. skorzystało ponad 2.000 Ludzi „Złotego Wieku”.

Do najbardziej popularnych form działalności tej instytucji w 2008 r. trzeba zaliczyć: lekcje biblioteczne dla uczniów, organizację sesji popularnonaukowych oraz konkursów literackich i plastycznych, a także organizację spotkań autorskich.



*Teatr im. Heleny Modrzejewskiej* – w roku ubiegłym wystawił na swojej scenie 4 premiery: „Sami”, „Howie i Rookie Lee”, „MARAT-SADE”, „Była już taka miłość, ale nie ma pewności, że to była nasza”. Wystawił 187 spektakli dla 23.020 widzów. Ponadto prowadził działalność impresaryjną, edukacyjną (Legnicki Klub Gońca Teatralnego, Mały Goniec) i promocyjną.

### **Organizacje pozarządowe**

Organizatorami wielu imprez kulturalnych, wpisanych już do legnickiego kalendarza wydarzeń, były *organizacje pożytku publicznego, które otrzymywały dotacje z budżetu miasta w drodze, organizowanego przez Prezydenta, konkursu ofert.*

*Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi* przyjmuje corocznie – na wniosek Prezydenta Miasta – Rada Miejska. W ramach tej współpracy Prezydent niejednokrotnie obejmował patronatem imprezy, dofinansowując związane z nimi np. wydawnictwa, bilbordy czy plakaty, a także fundując puchary, statuetki bądź nagrody rzeczowe. Nierzadko udzielana była też pomoc organizacyjna.

Z gminnego wsparcia w 2008 r. skorzystały:

- *Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Artystycznych i Kulturalnych NETCETERA* na publikację materiału muzycznego z Festiwalu Form Audiowizualnych w ramach zadania: imprezy promujące współczesną sztukę audiowizualną,
- *Towarzystwo Przyjaciół Nauk* na wydanie XXIX tomu „Szkiców Legnickich w ramach zadania: wydawnictwa związane z dokumentacją życia społeczno – gospodarczego i kulturalnego miasta,
- *Związek Ukraińców w Polsce* na Ukraińskie Klimaty w ramach zadania: festyny integrujące mieszkańców Legnicy
- *Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca „Kyczera”* na XI Europejskie Spotkania Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Świat pod Kyczerą” w ramach zadania: festiwale promujące kulturę mniejszości narodowych i etnicznych oraz działalność artystyczną zespołu,
- *Gmina Wyznania Żydowskiego* na realizację zadania: Aktywizacja i integracja kulturalna legnickiej społeczności mniejszości żydowskiej oraz jej otwarcie na lokalną społeczność,
- *Zjednoczenie Łemków* na realizację zadania: Łemkowskie Dni Dziedzictwa Kulturowego,
- *Stowarzyszenie Kobiety Europy* na realizację zadania: imprezy promujące społeczno-kulturalne tradycje miasta - VIII Legnickie Święto Ogórka, VII Legnicka Wigilia Narodów,
- *Legnicki Klub Karate* na realizację zadania: spotkania i wystawy prezentujące kulturę innych państw - VIII Tydzień Kultury Japońskiej,
- *Stowarzyszenie Kulturalne Krajobrazy* na realizację zadania: imprezy związane z napływowym charakterem ludności miasta - VII Legnickie Dni Kultury Kresowej.

Dofinansowano także produkcję filmu Waldemara Krzystka „Mała Moskwa”, którego miasto jest głównym bohaterem. Film ten zdobył w 2008 r. Złote Lwy na 33. FPFF w Gdyni. Światowa prapremiera „Małej Moskwy” odbyła się w Legnicy 17 września 2008 r. Od kilku lat Legnica staje się miastem ulubionym przez filmowców polskich i niemieckich. Zrealizowano tu ponadto filmy „Przebacz”, „Anonima – Eine Frau in Berlin”, „Wilki” i „Moje życie”.

Przywołać należy również choć kilka przykładów aktywności stowarzyszeń i organizacji pozarządowych:

- *Stowarzyszenie Kobiety Europy* przygotowało akcję „Wielkanoc w Rynku - chleb, śledź, grosz” przywołująca legnickie tradycje wielkopostne, Święto Ogórka i Wigilię Narodów,
- *Towarzystwo Miłośników Legnicy „Pro Legnica”* było organizatorem jarmarków staroci, które cieszą się sporym zainteresowaniem mieszkańców (w każdą drugą niedzielę miesiąca) oraz konkursu fotograficznego im. Mieczysława Pawełka „Legnica”.
- *Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych* wraz z Klubem Gońca Teatralnego prowadziło edukację teatralną dla dzieci i młodzieży, przygotowując kilka projektów, w tym np. „Szkolę Czarodziejów Wyobraźni”, „Środę z bajką”, czy warsztaty dla wolontariuszy,
- *Stowarzyszenie Romów w Legnicy* przygotowało imprezę pn. „Tabor cygański – ocalić od zapomnienia romskie zwyczaje i tradycje”.

Z budżetu miasta przeznaczane były również *pieniądze na koncerty Legnickiej Orkiestry Symfonicznej*, występującej co miesiąc dla legnickich melomanów oraz *dla Legnickiej Orkiestry Dętej*, towarzyszącej różnym imprezom miejskim.

## **IX. SPORT I REKREACJA**

Zgodnie z założeniami „Strategicznych kierunków rozwoju sportu i rekreacji w Legnicy w latach 2004 – 2014” w 2008 r. kontynuowano prace w zakresie poprawy jakości istniejących obiektów sportowych oraz uzupełniania infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w poszczególnych dzielnicach miasta.

W 2008 r. największym zadaniem inwestycyjnym była modernizacja Stadionu Miejskiego im. Orła Białego wraz z boiskami treningowymi. W 2008 r. trwały też prace modernizacyjno – remontowe obiektów sportowych w placówkach oświatowych. Zagadnienia te omówiono w rozdziale „Inwestycje, remonty, modernizacje”.

Poniższa tabela prezentuje strukturę wydatków na działalność sportowo – rekreacyjną w 2008 r.

Tytuł	Wydatki w zł
<b>Ogółem</b>	<b>5.759.318,30</b>
Funkcjonowanie Ośrodka Sportu i Rekreacji	4.028.575,89
Dofinansowanie stowarzyszeń sportowych – na imprezy sportowe oraz upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży	716.997,72
Dotacje na utrzymanie miejskiej bazy sportowej, użytkowanej przez kluby sportowe	200.000,00
Turystyka – dotacja dla PTTK	24.000
Stypendia sportowe dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe	745.600

Warto przy tej okazji dodać, że stowarzyszenia sportowe ubiegały się o dotacje z budżetu miasta w ramach, organizowanych przez Prezydenta Miasta, konkursów ofert.

W 2008 r. odbyło się w naszym mieście kilka imprez o charakterze międzynarodowym i ogólnopolskim, którym patronował Prezydent Legnicy. Do nich można zaliczyć, m.in., 43. Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Szlakiem Grodów Piastowskich”, III Ogólnopolski Turniej Szachowy Juniorów o Puchar Prezydenta Legnicy, IX Europejski Puchar Miedziowy w Karate Shotokan Legnica – Open 2008.

Należy także odnotować niektóre sukcesy legnickich sportowców. I tak drużyna KPR „Miedź – 96” utrzymała się w ekstraklasie piłki ręcznej.

Jak co roku duże sukcesy sportowe uzyskiwali karatecy z legnickich klubów: „Kyokushin” i „Taekwon – do”. Trener Łukasz Stawarz z Klubu „Taekwon – do” jest członkiem Zarządu Polskiego Związku Taekwon – do, a czworo zawodników tego klubu (Marzanna Pawlik, Maciej Żuk, Angelika Jędrzejewska i Mateusz Niechwiej) znalazło się w kadrze narodowej na 2008 r. Natomiast Paweł Biszczak – zawodnik Klubu Karate Kyokushin został również powołany do kadry narodowej Polski.

Sukcesy odnosili także: Jacek Proć z OSŁ „Strzelec”, który reprezentował nasz kraj na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Pekinie, Dariusz Wszola (trójbój siłowy) z Ogniska TKKF „Śródmieście”, Jacek Stopa z ASSz „Miedź” (członek kadry narodowej seniorów Polskiego Związku Szachowego).

### **Stypendia sportowe**

Stypendia sportowe przyznane w oparciu o Uchwałę Nr XIX/183/07 Rady Miejskiej Legnicy z dnia 28 grudnia 2007 roku dla 44 zawodników na okres – od stycznia do czerwca oraz dla 36 zawodników – od sierpnia do grudnia 2008 roku, na łączną wartość 745.600 zł. *Każdorazowo w tej sprawie Prezydent Miasta zasięgał opinii Rady Sportu.*

Wyróżnienia finansowe za wybitne osiągnięcia w sporcie kwalifikowanym przyznano 4 zawodnikom reprezentującym dyscypliny indywidualne, 14 piłkarzom ręcznym, 18 piłkarzom nożnym i 8 siatkarzom.

### **Sport szkolny**

W systematycznym szkoleniu sportowym w Legnicy bierze udział ok. 4.200 dzieci i młodzieży. Obecnie zarejestrowanych jest w mieście 69 stowarzyszeń kultury fizycznej. Aż 50 spośród nich prowadzi zajęcia związane z upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu.

Dzięki konsekwentnemu wdrażaniu programu standaryzacji bazy oświatowej i sportowej legniccy uczniowie mają aktualnie do dyspozycji 10 sal sportowych, 2 pomocniczych sal sportowych i 22 boiska, w tym 10 wielofunkcyjnych, poddanych modernizacjom.

Gmina Legnica w roku 2008 została zakwalifikowana do realizacji rządowego programu „Moje boisko Orlik 2012”. 8 grudnia 2008 r. na terenie Szkoły Podstawowej nr 7 (ul. Polarna 1) odbyło się uroczyste przekazanie do użytku dzieciom i młodzieży kompleksu sportowego „Orlik 2012”. Na nowym boisku pierwszy mecz rozegrały drużyny młodych piłkarzy z Legnicy i Drohobycza (Ukraina), biorące udział w XXII Międzynarodowym Mikołajkowym Turnieju Piłki Nożnej. Umiejętności piłkarskie zaprezentowali również zawodnicy Ośrodka Szkolenia Sportowego działającego przy Zespole Szkół Budowlanych, brązowi medaliści ubiegłorocznej Ogólnopolskiej Gimnazjady. Wartość przedsięwzięcia wyniosła 1.840.000 zł. W jego finansowaniu uczestniczył Minister Sportu i Turystyki (z kwotą 333.000 zł) oraz Marszałek Województwa Dolnośląskiego z takim samym wkładem pieniężnym. Miasto z własnego budżetu wydało na Orlika 1.174.000 złotych. Obiekt ten wraz z przebudowanym basenem w SP nr 7 (prace rozpoczną się w 2009 r.) stanowić będzie ogólnodostępne centrum sportowo-rekreacyjne.

Dzieciom i młodzieży - szkolącym się w klubach sportowych - bezpłatnie udostępniane są obiekty sportowo - rekreacyjne mieszczące się na terenach placówek oświatowych i będące w zarządzie Ośrodka Sportu i Rekreacji. Tygodniowo odbywało się tam ok. 300 godzin zajęć sportowych. Uczniowie legnickich szkół, oprócz zajęć edukacyjnych wychowania fizycznego mieli możliwość rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień w 20 klasach sportowych (w roku szkolnym 2008/2009), prowadzonych przez 8 placówek. Klasy te doskonałą

umiejętności w piłce nożnej, ręcznej, w pływaniu, lekkoatletyce, siatkówce i koszykówce dziewcząt. W działalność tę włączają się kluby sportowe, koncentrujące się na procesie szkoleniowym uczniów wyjątkowo uzdolnionych. Szczególną działalność w zakresie sportu dzieci i młodzieży szkolnej prowadzi Legnicki Szkolny Związek Sportowy.

Od kwietnia 2008 roku w mieście wdrażany był pilotażowo program zajęć pozalekcyjnych „Legnicki Animator Osiedlowy”. Głównym celem programu jest propagowanie zdrowego i bezpiecznego stylu spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz poprawa bezpieczeństwa na terenie dużych osiedli mieszkaniowych. Program ma umożliwić dzieciom i młodzieży uczestnictwo w różnych formach ruchowych w godzinach popołudniowych oraz przyczynić się do lepszego wykorzystania szkolnych obiektów sportowych, a w szczególności otwartych boisk i placów do gier i zabaw. W roku 2008 na realizację programu przeznaczono kwotę 85.840,00 zł. Program realizowany był w 8 obiektach przyszkolnych.

### **Ośrodek Sportu i Rekreacji**

Jest największym w mieście organizatorem masowych imprez rekreacyjno – sportowych, przygotowując ich rocznie ok. 40. *Do cieszących się największym uznaniem należały, m.in.:* Spływ Samoróbek „O błękitną wstęgę Kaczawy”, Turniej Kowali „O Srebrne Klucze Legnicy” połączony z otwartymi Mistrzostwami Legnicy w lepieniu pierogów, Mistrzostwa Legnicy w grillowaniu, Imieniny Ulicy Najświętszej Marii Panny, Bieg Lwa Legnickiego (z udziałem zawodników z całej Polski).

W Ośrodku Sportu i Rekreacji działa z powodzeniem *Centrum Informacji*, dysponujące bazą danych o Legnicy i regionie. Można tu zaopatrzyć się w materiały promocyjne miasta oraz wydawnictwa o Legnicy i regionie.

*W ub. r. Ośrodek zarządzał następującymi obiektami:* 3 halami sportowymi, 2 otwartymi basenami kąpielowymi, Kąpieliskiem „Kormoran”, 2 kompleksami kortów, Kempingiem w Legnickim Polu oraz Ośrodkiem Wczasowym w Jeziorzanach, stadionem im. Orła Białego, oraz sztucznym lodowiskiem.

## **XI. PROMOCJA ZDROWIA I PROFILAKTYKA**

*Promocją zdrowia i realizacją programów profilaktycznych skierowanych do mieszkańców zajmują się – obok samorządu terytorialnego i jego jednostek organizacyjnych – takie podmioty, jak: Narodowy Fundusz Zdrowia, publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz organizacje pozarządowe.*

Przynależność Legnicy od 1995 roku do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich obliguje do takiego podejścia przy wdrażaniu zasad i strategii polityki zdrowia w gminie. Dlatego w roku 2007 opracowany został „Profil zdrowia mieszkańców Legnicy”. Problematyka badań obejmowała następujące kwestie dotyczące zdrowia mieszkańców: czynniki ryzyka (determinanty choroby), aktywność fizyczną, nawyki żywieniowe, środowisko pracy, otoczenie społeczne, zdrowie oraz zachowanie w czasie choroby. Zdobyta dzięki nim wiedza pozwala podejmować decyzje m.in. dotyczące wdrażania projektów bezpłatnych badań profilaktycznych poszczególnych grup mieszkańców.

W 2008 roku z inicjatywy Prezydenta Miasta Legnicy przeprowadzono i zrealizowano program zdrowotny na temat „Oceny zagrożenia legniczan zespołem metabolicznym”. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy w dniach od 1 lipca do 30 listopada przebadał po tym kątem ponad 1.000 legniczan w wieku od 45 - 50 lat. Głównym celem programu była poprawa zdrowia legniczan zagrożonych zespołem metabolicznym oraz wyselekcjonowanie tych, których należy objąć programem terapeutycznym. Wczesne wykrycie zespołu metabolicznego i odpowiednie leczenie zapobiega zawałom serca, udarowi mózgu i cukrzycy. W efekcie program ujawnił niską świadomość zagrożenia sercowo-naczyniowego wśród mieszkańców Legnicy. I to właśnie stanowiło jedną z przyczyn, dla których Prezydent Miasta postanowił kontynuować projekt w roku 2009, rozszerzając przedział wiekowy objętych nim osób.

*Gmina Legnica uczestniczy w wielu ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, popularyzujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia.*

Legnica już po raz siódmy zgłosiła udział w Ogólnopolskiej Kampanii Profilaktycznej pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” pod patronatem MENiS, której celem jest włączenie młodzieży w popularyzację wiedzy i przemyśleń na temat życia wolnego od uzależnień. Przystępując do kampanii, gmina partycypowała w zakupie pakietu materiałów informacyjnych. Uczniowie legnickich szkół, podobnie jak w latach ubiegłych, chętnie włączyli się do uczestnictwa w akcji. Ogółem Legnica otrzymała 17 nagród, w tym 5 grupowych i 12 indywidualnych.

Jak co roku Gmina Legnica włączyła się do obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu. Do zakładów opieki zdrowotnej i placówek oświatowych przekazano ulotki, z prośbą o podjęcie działań związanych z profilaktyką antynikotynową.

Gmina Legnica włączyła się także do Ogólnopolskiego Programu Odpowiedzialnej Sprzedaży STOP 18, którego celem było ograniczenie dostępu nieletnich do wyrobów tytoniowych w punktach sprzedaży. W ramach akcji Strażnicy Miejscy przekazali sprzedawcom materiały informacyjne.

*Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPiRPA)* – uchwalany corocznie przez Radę Miejską – należy do najstarszych i wiodących programów profilaktycznych. Również od 2006 roku realizowany jest *Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii*. Ich adresatami są zarówno młodzi legniczanie, jak i dorośli. Łączne wydatki Gminy na realizację zadań z zakresu Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na koniec 2008 roku zamknęły się kwotą 1.600.000 zł.

Pieniądze na realizację GPPiRPA pochodzą z wpłat za udzielone w mieście zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i są one wykorzystane, m.in. na podejmowanie działań edukacyjno – informacyjnych wśród dzieci i młodzieży (np. zajęcia terapeutyczne, pogadanki, warsztaty, konkursy) oraz lansowanie aktywnego spędzania wolnego czasu (dofinansowanie rajdów, wycieczek, półkolonii, obozów).

*Ze środków GPPiRPA dofinansowywana jest również działalność Klubu Abstynenta „Alibi”* (funkcjonującego przy ul. Piastowskiej 31).

Działająca przy Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych *Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* (ciało opiniotwórcze Prezydenta Miasta) przeprowadza rozmowy z uzależnionymi oraz wywiady środowiskowe, a także rozpatruje wnioski w sprawie skierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe.

*Zagadnieniami profilaktyki uzależnień zajmuje się także Miejska Izba Wyrzeźwień*. W 2008 roku kontynuowano działalność Punktu Konsultacyjnego, który funkcjonował w soboty i niedziele w godzinach porannych. Zadaniem terapeuty było przeprowadzenie rozmów terapeutycznych z pacjentami bezpośrednio po wyrzeźwieniu. W 2008 roku przeprowadzono 648 rozmowy terapeutyczne, w tym z 4.315 mężczyznami, 338 kobietami i 113 małoletnimi. Koszt utrzymania tej placówki wyniósł w ubiegłym roku 1.168.613,05 zł.

## **XII. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych za niepełnosprawną uważa się osobę trwale lub okresowo niezdolną do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. W oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego ze spisu powszechnego przeprowadzonego w 2002 r. szacuje się, że niepełnosprawność dotyczy bezpośrednio co najmniej 12.300 mieszkańców naszego miasta, a pośrednio - jeszcze dodatkowo kilku tysięcy członków ich rodzin, które na co dzień zmagają się z wieloma problemami,

wynikającymi najczęściej z niedostosowania otoczenia do ich specyficznych potrzeb. Do głównych utrudnień należą bariery architektoniczne, społeczne oraz psychiczne.

Poszczególne Wydziały Urzędu Miasta Legnicy oraz jednostki organizacyjne Gminy wykonują liczne zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, a także - we współpracy z organizacjami pozarządowymi - podejmują szereg działań na rzecz tego środowiska. Realizacji takiego właśnie podejścia na szczeblu lokalnym służy zaproponowany przez Prezydenta i przyjęty przez Radę Miejską Legnicy na początku 2007 r. „Miejski Program Działań na Rzecz Niepełnosprawnych Mieszkańców Legnicy w latach 2007-2013”.

Udzielanie osobom niepełnosprawnym różnych form wsparcia w Legnicy – mieście na prawach powiatu - odbywało się w oparciu o środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będące w dyspozycji Prezydenta Miasta Legnicy. Wartość środków PFRON przeznaczonych na pomoc dla niepełnosprawnych w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w roku 2008 wyniosła 3.353.648 zł.

### **Rehabilitacja zawodowa**

Do najważniejszych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej należało wspomaganie osób niepełnosprawnych, korzystających z preferencyjnych pożyczek na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Wydział Zdrowia UM Legnicy obsługuje aktualnie 19 takich pożyczek (udzielonych jeszcze na starych zasadach, obowiązujących do października 2007 r.). Kolejnym zadaniem jest finansowanie szkoleń osób niepełnosprawnych, a ostatnio z uwagi na nowelizację ustawy o rehabilitacji, możliwym stało się udzielanie wsparcia pracodawcom w zakresie refundacji kosztów tworzenia nowych miejsc pracy dla niepełnosprawnych oraz udzielanie samym osobom niepełnosprawnym dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W ubiegłym roku z tej formy pomocy skorzystało 12 pracodawców, którzy utworzyli 14 nowych stanowisk pracy, dających zatrudnienie (na okres minimum 3 lat) 14 osobom niepełnosprawnym. Na taką formę wsparcia w roku ubiegłym wydatkowano 420.704 zł. Z dofinansowania na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej skorzystało w tym samym okresie 12 osób niepełnosprawnych, a łączna kwota wydana na ten cel wyniosła 350.000 zł.

Kolejnym bardzo ważnym w kontekście niesienia pomocy niepełnosprawnym zadaniem legnickiego samorządu było kreowanie polityki zatrudnieniowej. W celu zwiększenia szans osób niepełnosprawnych na uzyskanie zatrudnienia, Prezydent Miasta co roku podpisuje porozumienia z Dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Legnicy. Na podstawie tych umów PUP organizuje szkolenia osób niepełnosprawnych. W ub. r. na ten cel przeznaczono kwotę 133.340 zł. Z tej formy pomocy umożliwiającej podnoszenie kwalifikacji skorzystało 110



osób. Większość szkoleń dotyczyła nauki obsługi komputera połączonej z podstawami księgowości, gospodarki magazynowej, kas fiskalnych. Kilka osób skorzystało ze szkoleń z zakresu „kursu bukieciarstwa”, „obsługi wózka widłowego”, „prawo jazdy kat B i C” oraz „ABC prowadzenia działalności gospodarczej” – kursu wymaganego od osób ubiegających się o otrzymanie pożyczki, a obecnie dotacji na uruchomienie własnej działalności gospodarczej.

### **Rehabilitacja społeczna**

Do najważniejszych form rehabilitacji społecznej należą:

- turnusy rehabilitacyjne,
- likwidacja barier funkcjonalnych,
- dofinansowywanie zakupu zaopatrzenia ortopedycznego i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- finansowanie kosztów tworzenia i funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej,

Dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier funkcjonalnych oraz zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych do lipca ubiegłego roku realizowane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy. W wyniku zmian organizacyjnych mających na celu usprawnienie obsługi klientów począwszy od drugiej połowy 2008 r. całość zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej realizowana jest przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Legnicy.

O dofinansowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej mogą się ubiegać wszystkie osoby fizyczne (w tym małoletnie) z terenu miasta Legnicy, które posiadają aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne. W roku ubiegłym z dofinansowania skorzystało 550 osób przy zaangażowaniu kwoty 370.965 złotych.

Osoba niepełnosprawna, która posiada kartę zaopatrzenia ortopedycznego wydaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia i w związku z tym poniosła własne koszty na zakup wymaganego sprzętu, może ubiegać się o dofinansowanie tego zakupu ze środków PFRON. Wysokość dofinansowania wynosiła od 120 do 150% przyznanego limitu przez NFZ, jednak nie więcej niż do wysokości wkładu własnego. W roku 2008 rozpatrzono i zrealizowano 861 wniosków na kwotę 787.205 zł. Dotyczyły one przede wszystkim zakupów pieluchomajtek, cewników, materacy przeciwoleżynowych, aparatów słuchowych, wózków inwalidzkich, protez kończyn górnych i dolnych, obuwia ortopedycznego, kul, gorsetów itp.

Z dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogły korzystać osoby niepełnosprawne, wymagające specjalistycznego sprzętu do prowadzenia rehabilitacji. W roku 2008 podpisano i zrealizowano 19 umów na kwotę 23.465 zł. Wnioski dotyczyły w szczególności: łożek

rehabilitacyjnych, rowerków rehabilitacyjnych, tablic do ćwiczeń manualnych, mat rehabilitacyjnych do wanien.

W ramach likwidacji barier architektonicznych możliwe było wykonywanie prac adaptacyjnych, budowlano-instalacyjnych, zmierzających do prawidłowego dostosowania pomieszczeń mieszkalnych, pomieszczeń sanitarnych i dogodnego dojścia do mieszkania. W roku ubiegłym podpisano umowy z 7 osobami na kwotę 65.498 zł. Wnioski dotyczyły przystosowania łazienki i WC oraz adaptacji części pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Likwidacja barier technicznych obejmuje urządzenia techniczne ruchome lub stacjonarne umożliwiające osobie niepełnosprawnej niezależne funkcjonowanie lub ułatwiające samoobsługę. W ramach tego zadania podpisano i zrealizowano 5 umów na kwotę 13.052 zł, które obejmowały dofinansowania: fotela sanitarnego, schodolazów, podnośników transportowo-kąpielowych, krzeseł transportowych i nadstawki toaletowej.

Z pomocy finansowej korzystały także osoby z dysfunkcją narządu słuchu, mowy i wzroku. W 2008 r. z takimi osobami podpisano 15 umów na kwotę 22.588 zł. Dofinansowania obejmowały: radiomagnetofony, dyktafony, system udźwiękawiający i system nawigacyjny dla osoby niewidomej.

### **Sport i rekreacja**

Z dofinansowania do sportu, turystyki, rekreacji oraz kultury osób niepełnosprawnych skorzystać mogły organizacje społeczne statutowo działające na rzecz tego środowiska. Realizacja tych zadań odbywa się poprzez dofinansowanie 60% kosztów organizacji imprez masowych z udziałem osób niepełnosprawnych. Łącznie w roku 2008 zrealizowanych zostało 50 umów, a zaangażowane środki wyniosły 269.672 zł.

Do najważniejszych imprez, których realizacja odbyła się dzięki otrzymanemu od Gminy wsparciu finansowemu, należą: zawody sportowe i paraolimpiady, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, wieczory autorskie oraz cyklicznie organizowany już od kilku lat „Legnicki Dzień Integracji”, w którym to wydarzeniu udział bierze kilkaset osób niepełnosprawnych.

Warsztaty terapii zajęciowej realizują zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, mające na celu ogólny rozwój i poprawę sprawności niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Finansowanie działalności 3 legnickich warsztatów terapii zajęciowej daje możliwość pełnej rehabilitacji 60 uczestnikom. Na wsparcie tej formy rehabilitacji w 2008 roku wydano kwotę 1.026.181 zł.

### **Inne działania podejmowane na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych**

W roku 2008, podobnie jak w latach ubiegłych Legnica uczestniczyła w realizacji kilku programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, skierowanych zarówno do jednostek samorządu terytorialnego, jak też indywidualnych osób niepełnosprawnych.

Do najważniejszych z nich kierowanych do osób indywidualnych należą: „Pegaz”, mający na celu aktywizację osób niepełnosprawnych poprzez likwidowanie barier transportowych. Kolejną ofertą Funduszu skierowaną do indywidualnych osób niepełnosprawnych jest pomoc w ramach programu „Komputer dla Homera” przy zakupie sprzętu elektronicznego i oprogramowania, umożliwiającego pracę osobom niewidomym i niedowidzącym oraz program „Student” skierowany do młodzieży akademickiej, umożliwiający finansowanie kosztów ponoszonych w związku z kształceniem.

Ważnym elementem współpracy środowiska osób niepełnosprawnych z legnickim samorządem jest działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, której członkowie - reprezentujący różne środowiska, organizacje społeczne, Radę Miejską oraz Kościół, pełnią rolę organu opiniodawczo – doradczego Prezydenta w zakresie wszelkich działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Za bezpośrednie kontakty samorządu i Urzędu Miasta ze środowiskiem osób niepełnosprawnych, ich obsługę i udzielanie różnorodnych form wsparcia odpowiedzialny jest Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Osób Niepełnosprawnych.

### **XIII. POMOC SPOŁECZNA**

Wydatki na pomoc społeczną wyniosły w minionym roku 71.524.629,90 zł.

W imieniu gminy świadczeniami pomocy społecznej zajmuje się *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej*, zatrudniający 387 pracowników.

Wydatki na pomoc społeczną stanowią drugą pod względem wielkości pozycję w budżecie miasta Legnicy. W 2008 r. 75% tych środków trafiła w różnych formach bezpośrednio do podopiecznych MOPS. Pozostała część została przeznaczona na wynagrodzenia, utrzymanie bazy, remonty i modernizacje. Budżet Ośrodka zamknął się kwotą 65.485.625,08 zł. Pośród wydatków największe od szeregu lat kwoty przeznaczane są na świadczenia rodzinne, zaliczki alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. W 2008 r. kwota ta sięgnęła ok. 20.000.000 zł.

Pomoc społeczna przyznawana jest rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, o której mogą stanowić: sieroctwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Najubożsi legniczanie mogą więc ubiegać się o zasiłki stałe, okresowe, celowe, zasiłki na zakup opału i poniesienie kosztów pogrzebu, na dożywianie. W 2008 r. na tę formę pomocy wydatkowano ogółem ponad 8,3 mln zł. Z tego wsparcia finansowego skorzystały 12.384 osoby.

Od 2005 r. rysuje się wyraźna tendencja spadku ilości osób korzystających przede wszystkim z zasiłków celowych, okresowych i stałych. Przeciwna tendencja obserwowana jest natomiast jeśli chodzi o zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Świadczy się je osobom, które z powodu wieku, choroby albo innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, ale są jej pozbawione. Liczba takich podopiecznych z 847 w 2005 r. wzrosła do 1.032 w roku 2008. Wydatki na ten cel wzrosły z ok. 4 mln zł (2005) do ponad 7 mln w 2008 r.

### **Opieka nad rodziną i dzieckiem**

W 2008 r. funkcjonowało 108 rodzin zastępczych, w których przebywało 155 dzieci. MOPS poszukuje wciąż kandydatów gotowych do podjęcia się opieki nad dziećmi – w ramach rodziny zastępczej bądź rodzinnego domu dziecka. Wysokość świadczeń wypłaconych rodzinom zastępczym wyniosła ok. 1,2 mln zł.

W strukturze MOPS-u funkcjonują 4 ośrodki opiekuńcze, oferujące opiekę nad dziećmi do lat 3. W roku 2008 radykalnie wzrosło zapotrzebowanie na miejsca w tych ośrodkach. W ubiegłym roku MOPS zakwalifikował do nich 313 dzieci. Działają tu także wyspecjalizowane ośrodki: Adopcyjno – Opiekuńczy, Interwencji Kryzysowej oraz Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży. Są to placówki specjalistyczne diagnostyczno – konsultacyjne. Placówki te prowadzą m.in. spotkania terapeutyczne i konsultacje zarówno z dziećmi oraz młodzieżą, jak i dorosłymi, a także niejednokrotnie podejmują interwencje w sytuacjach kryzysowych. Właśnie ofiary takich sytuacji znajdują schronienie w Punkcie Opieki nad Matką i Dzieckiem, dysponującym 8 miejscami (a zimą – 15). W 2009 r. – gdy oddany będzie do użytku nowy obiekt przy ul. Przemysłowej – MOPS będzie mógł oferować wsparcie większej ilości matek z dziećmi.

### **Domy pomocy społecznej i inne placówki**

W naszym mieście funkcjonują:

- Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych (DPS) przy ul. Grabskiego, zapewniający całodobową opiekę 62 osobom przewlekle chorym,

- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci przy ul. Kubusia Puchatka – przeznaczony dla niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży dysponuje 39 miejscami,
- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Korfantego, który spełnia rolę m.in. placówki kulturalnej i miejsca spotkań ludzi „Złotego Wieku” oraz stołówki wydającej obiady i kolacje. Podopiecznymi tego domu w 2008 r. były 444 osoby.

Utrzymanie domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia kosztowało w 2008 r. ponad 13 mln zł.

Osobom pozbawionym dachu nad głową w 2008 r. przychodziła z pomocą Noclegownia przy ul. Łukasińskiego, która dysponuje 47 miejscami. Zimą w noclegowni przebywały 123 osoby. Podopieczni korzystali ze stołówki oraz z usług kąpielowych, fryzjerskich i pralniczych. Stołówka Noclegowni w 2008 r. wydała 65.220 posiłków dla 383 osób.

Kolejną formą pomocy dla ludzi żyjących w trudnych warunkach materialnych było dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Na ten cel pieniądze pochodziły z budżetu miasta i państwa. Zadanie to realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Na dożywianie wydano w minionym roku 2.070.214 zł, z czego 947.614 zł – to środki własne gminy, a 1.122.600 zł – to dotacja celowa z budżetu państwa na realizację programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pieniądze te zostały wykorzystane na opłacenie posiłków w Noclegowni, dożywianie dzieci w szkołach oraz na wypłatę pomocy finansowej na zakup żywności. Ze wsparcia na dożywianie skorzystało 6.779 osób (w tym ok. 1.200 dzieci w placówkach oświatowych i opiekuńczych).

Gmina z własnych środków w dalszym ciągu wspierała dożywianie najuboższych i bezdomnych w Międzyparafialnej Stołówce Charytatywnej przy ul. Kamiennej w kwocie 60 tys. zł.

#### **XIV. OCHRONA ŚRODOWISKA**

Od 2003 r. Legnica coraz bardziej zyskuje sławę miasta przyjaznego środowisku, nastawionego na ochronę zasobów naturalnych, dbającego o stan wód, gleby i powietrza. Potwierdzają to przyznane miastu tytuły Gminy Przyjaznej Środowisku, Lidera i mecenasa Polskiej Ekologii, a także otrzymana po raz pierwszy w 2008 r. – Europejska Nagroda Ekologiczna. Celem stworzonej właśnie w 2008 r. przez Narodową Radę Ekologiczną nagrody – European Ecological Award „Environment Friendly” jest m.in. wyróżnianie

jednostek zaangażowanych w realizację zadań mających na celu dostosowanie do wymagań unijnych w zakresie ekologii, ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

Z ubiegłoroczną nagrodę wiązała się premia finansowa przyznana przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 10.000 zł. Wykorzystano je na stworzenie albumowego wydawnictwa „Legnica zielone miasto” i przygotowanie podręcznych toreb promujących postawy ekologiczne. Zrealizowany w 2008 r. projekt „Legnica miastem zieleni”, który dotyczył utrzymania, pielęgnacji i rozwoju miejskich terenów zielonych, rozłożonych obecnie na powierzchni ponad 500 ha i zaliczanych do najpiękniejszych na Dolnym Śląsku, było z kolei podstawą do powtórnego przyznania miastu Europejskiej Nagrody Ekologicznej (luty 2009). Na zasłużoną sławę miasta ekologicznego składają się również różne formy edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży.

Na utrzymanie terenów zieleni miejskiej miasto wydało 1,13 mln zł. Opieką otoczony jest cenny starodrzew i pomniki przyrody. Prace pielęgnacyjne przy ok. 250 drzewach rocznie kosztują 60.000 zł. Utrzymanie zieleni na terenach osiedli mieszkaniowych kosztowało ok. 307.000 zł. Z kolei w centrum miasta – 351.000 zł. Ubiegły rok przyniósł też zdecydowaną zmianę oblicza Koziego Stawu, gdzie latem pojawiły się 3 platformy – pływające fontanny napowietrzające wodę i zdobiące jej lustro (koszt ok. 120.000 zł). Za 80.000 zł oczyszczono zbiornik, a kosztem 44.000 zł założono ogród wodny.

Zabytkowa XIX wieczna Palmiarnia wraz z Parkiem Miejskim stanowią jedną z atrakcji naszego miasta. W roku 2008 rozpoczęto prace projektowe w ramach II etapu „Rewaloryzacji Parku Miejskiego i zabytkowego zespołu Palmiarni w Legnicy”, które będą kontynuowane w roku 2009. W obiekcie Palmiarni od kilku lat trwają prace rewaloryzacyjne. W 2007 r. wyremontowane zostało (istniejące od 1889 r.) oczko wodne u podnóża odnowionej galerii, zaś w 2008 r. wzbogacono i zmieniono ekspozycję roślinną, a także doposażono ptaszarnię. Warto dodać, że w 2008 r. w Parku założony został „ogród daliowy”, obsadzony 4.000 kwiatów. Wydatki na utrzymanie zieleni w Parku wyniosły 475.000 zł.

Troszcząc się o czystość naszego najbliższego otoczenia, w tym również terenów zielonych, corocznie prowadzi się prace konserwacyjne i porządkowe Lasku Złotoryjskiego.

Podobnie jest z likwidacją „dzikich” wysypisk, których corocznie przybywa. W ub. r. uporządkowano tereny przy ul. Przemkowskiej, ul. Wyspiańskiego, ul. Lotniczej, ul. Siemianowickiej, ul. Wały Królowej Jadwigi, ul. Jaworzyńskiej i ul. Bydgoskiej usuwając 532 tony „beIPAńskich śmieci”. Kosztowało to miasto 57.000 zł.

### **Gospodarka odpadami**

Zadania z zakresu gospodarki odpadami realizowane są zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla Miasta Legnicy” przyjętym uchwałą Rady Miejskiej Legnicy nr XXVI/276/04 dnia 25 października 2004 r. W 2008 kontynuowane były zadania zawarte w planie w latach poprzednich:

- w dalszym ciągu prowadzona była zbiórka zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych,
- kontynuowano zbiórkę przeterminowanych leków, zakupiono w tym celu kolejnych 10 pojemników. Obecnie wyposażonych jest w nie 20 aptek, a koszt przedsięwzięcia wyniósł ok. 15.000 zł.
- LPGK kontynuowało zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych. LPGK zebrała ponad 7.600 t takich właśnie odpadów.

Obecnie na terenie miasta rozstawione jest 348 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Pozwoliło to w 2008 r. LPGK na wysegregowanie 111 t tworzyw sztucznych, 206 t papieru i tektury oraz 87 t szkła.

W kwietniu 2008 r. na Składowisku Odpadów Komunalnych w Legnicy uruchomiono mechaniczną segregację odpadów - „Mobilną linię do dwuetapowego oddzielenia frakcji drobnej ze zmieszanych odpadów komunalnych”. Jej zadaniem jest rozdzielanie śmieci na odpady mineralne i organiczne, które są odzyskiwane i powtórnie wykorzystywane. Ponadto w tym samym czasie powstała kompostownia przyzmoła. Do kompostowania, poza odpadami pochodzącymi z mobilnej linii, przeznaczane są odpady z pielęgnacji terenów zielonych.

LGK również w 2008 r. uruchomiło instalację do podgrzewania wody użytkowej w obiektach Składowiska Odpadów, która zasilana jest bateriami słonecznymi. To kolejne już przedsięwzięcie spółki, zmierzające do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, po – działającej od 2 lat elektrowni napędzanej biogazem.

### **XV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE**

Gminny program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego pod nazwą „Porozumienie dla bezpieczeństwa Legnicy” przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej w marcu 2002 roku. Wyznaczył on cele strategiczne, a także

ujął w spójny system wielokierunkowe działania z zakresu kształtowania bezpieczeństwa powszechnego w mieście. W jego realizację w 2008 roku aktywnie włączały się jednostki i instytucje podległe samorządowi, liczne organizacje i stowarzyszenia pozarządowe, administracja osiedli mieszkaniowych, wiodąca zaś rola przypadła w udziale służbom mundurowym – Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Miejskiej. Prezydent sprawował rolę inspiratora i koordynatora wspólnych działań, na które składały się m. in.:

- prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i ośrodkach opiekuńczych, zwiększających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży poruszających się po drogach; zadania te wspierał działający w strukturach Straży Miejskiej Patrol Szkolny,
- działania operacyjne Policji zmierzające do eliminowania handlu narkotykami w szkołach,
- systematyczne spotkania i konsultacje Prezydenta Miasta z różnymi środowiskami, poświęcone zagrożeniom bezpieczeństwa mieszkańców,
- wspólne patrole Straży Miejskiej i Policji,
- dodatkowe zakontraktowane i finansowane z budżetu miasta kwotą 100 tys. zł patrole Policji,
- zapewnienie bezpieczeństwa osobom bezdomnym i samotnym w okresie zimy i mrozów ze strony Straży Miejskiej, Policji oraz miejskich placówek opieki społecznej,
- inwestycje drogowe,
- inwestycje związane z budową oświetlenia ulic i sygnalizacji świetlnej,
- rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta (w 2008 - dodatkowa kamera),
- rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych w mieście,
- opracowywanie oraz zapewnienie finansowania projektów oferujących dzieciom i młodzieży aktywne, twórcze, zdrowe i bezpieczne formy wypoczynku oraz spędzania czasu wolnego.

Na wydatki związane z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego i ochroną przeciwpożarową Prezydent Miasta w 2008 r. przeznaczył 11.062.922,92 zł.

Do zadań Państwowej Straży Pożarnej należało w 2008 r. zapewnienie bezpieczeństwa legniczan w sytuacji zagrożenia pożarami, katastrofami i klęskami żywiołowymi. Zajmowała się tym Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej (wraz z trzema jednostkami ratowniczo-gaśniczymi), której koszty funkcjonowania wyniosły 7.568.815 zł. Dodatkowo na bieżące potrzeby Straży Pożarnej (zakup lekkich samochodów oraz części zamiennych) Prezydent wyasygnował ponad 205.000 złotych.

W rejonie operowania tych jednostek w 2008 roku zanotowano 2.336 interwencji, co stanowi wzrost o 44 zdarzenia w stosunku do roku 2007. Więcej o 226 było pożarów (1.286).



Spowodowane przez pożary i inne zagrożenia straty materialne oszacowane zostały na kwotę 6.134.000 zł (w 2007 r. wyniosły 5.742.000 zł).

Gmina Legnica czynnie wspierała działalność Komendy Miejskiej Policji. W roku 2008 samorząd przeznaczył 100 tys. zł z gminnego budżetu na sfinansowanie 326 dodatkowych, dwuosobowych patroli policyjnych, operujących po osiem godzin w szczególnie zagrożonych przestępczością i chuligaństwem rejonach miasta. Harmonogram działań tych patroli na bieżąco wspólnie ustalali Prezydent z Komendantem. Gmina dofinansowała także kwotą 120.000 zł zakup dwóch samochodów patrolowo-operacyjnych.

W mieście w 2008 r. popełniono 6.975 przestępstw (w 2007 – 6.673). Mimo wzrostu wskaźnika ogólnego legniccy Policjanci odnotowali spadek ilości przestępstw kryminalnych (o 68). Byli też skuteczniejsi w ściganiu przestępców. Skuteczność np. ujawniania sprawców rozbojów wyniosła 70,7%, a złodziei samochodowych – 34,5%. Sprawcy bójek i pobić byli ujawniani w 75%. Najbardziej uciążliwymi przestępstwami na terenie miasta były drobne kradzieże mienia i kradzieże z włamaniem. W minionym roku na gorącym uczynku popełniania przestępstwa legniccy policjanci zatrzymali 1.915 osób (aż o 174 więcej niż w roku poprzednim). Nastąpiła zdecydowana poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. Odnotowano co prawda, wzrost ilości kolizji, ale zmniejszyła się ilość wypadków (ze 140 do 103) i osób poszkodowanych. Rannych zostało 137 osób (w 2007 – 180), natomiast śmierć poniosły 3 osoby (w 2007 – 6).

5 czerwca 2008 r. zostało sfinalizowane porozumienie pomiędzy Prezydentem Legnicy, a Skarbem Państwa, na mocy którego Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu przejęła w trwałą zarząd należący wcześniej do miasta budynek byłej Szkoły Podstawowej nr 17 przy ul. Staffa. Został on przeznaczony na bardzo oczekiwany przez mieszkańców Piekar Komisariat Policji wraz z Policyjną Izbą Dziecka. W zamian miasto otrzymało: budynek Komisariatu przy Al. Rzeczypospolitej, budynek przy ul. Chrobrego 13, gdzie mieści się dotąd Policyjna Izba Dziecka oraz działki pod zabudowę.

### ***Straż Miejska***

Służbą mundurową, zapewniającą bezpieczeństwo legniczanom, a podległą bezpośrednio Prezydentowi jest licząca 47 funkcjonariuszy Straż Miejska.

W minionym roku jej funkcjonariusze *ujawnili 11.093 zdarzenia* noszące znamiona wykroczeń, z czego mandatem karnym ukarano 1.164 osoby na ogólną kwotę 111.590 zł, a 800 wniosków skierowano do Sądu Rejonowego.

Strażnicy miejscy ściśle współpracowali z legnicką Policją, przekazując jej 5 spraw do załatwienia. Patrol Szkolny, funkcjonujący od 2004 r., skupiał się na prewencyjnej ochronie najbliższego otoczenia szkół i placówek oraz szeroko pojętej profilaktyce i walce z przejawami agresji wśród grup rówieśniczych, a także - wspólnie z policjantami z Sekcji Ruchu Drogowego – prowadził nadzór ulic o największym natężeniu ruchu drogowego. Efektem tej pracy było też ujęcie i przekazanie Policji 3 sprawców rozbojów oraz 2 osób rozprowadzających narkotyki. 7 uczniów w stanie nietrzeźwym przekazano pod opiekę rodziców.

Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców jest *monitoring wizyjny*. W ubiegłym roku, system monitorowania miasta wzbogacił się o jedną kamerę, którą wraz z urządzeniami transmisji zainstalowano na budynku Legnickiej Spółdzielni Mieszkaniowej przy ulicy Galaktycznej. Koszt jej zakupu, zainstalowania i uruchomienia wyniósł ok. 50.000 zł. *Aktualnie w newralgicznych punktach Legnicy zainstalowanych jest 15 kamer. Wkrótce dobiegnie końca I etap (zakładający funkcjonowanie 16 kamer) tworzenia kompleksowego systemu monitoringu wizyjnego miasta.* Miarą efektywności tego systemu są statystyki i analizy stanu zagrożenia dokonywane pod kątem ustalenia tzw. geografii przestrzennej zdarzeń.

W 2008 r. za pomocą kamer strażnicy ujawnili blisko 3.100 zdarzeń, z których 2.079 zakwalifikowano jako wykroczenia, a 970 - stanowiły przypadki naruszenia przepisów dotyczących czystości i porządku w mieście.

*Na funkcjonowanie Straży Miejskiej wydatkowano w minionym roku ok. 2.160.000 zł.*

## **XVI. PROMOCJA MIASTA**

Działania promocyjne miasta w 2008 r. były skierowane do potencjalnych partnerów zewnętrznych, w tym gości i turystów odwiedzających nasze miasto. Objęły kompleks działań z zakresu komunikacji społecznej skierowanej do legniczan, a dotyczących pracy samorządu, nowych inicjatyw, istotnych dla miasta wydarzeń i przedsięwzięć. Nakłady finansowe na tę sferę aktywności, do której zaliczona została promocja, komunikacja społeczna, udział miasta w związkach i stowarzyszeniach oraz współpraca zagraniczna wyniosły *852.052,14 zł.*

Rok 2008 obfitował w ważne dla miasta wydarzenia, które stały się podstawą działań promocyjnych. Od kwietnia do listopada trwały bogate w różnorodne wydarzenia (w tym także uroczystość wręczenia Nagród Kulturalnych Śląska po raz pierwszy w Legnicy) obchody 300 lecia istnienia Akademii Rycerskiej w Legnicy. We wrześniu wyemitowano w

nakładzie 20.000 egzemplarzy dukat lokalny „Złoty Floren Legnicki” jako atrakcji turystycznej o znaczących walorach promocyjnych. Również we wrześniu w Legnicy odbyła się światowa prapremiera filmu Waldemara Krzystka „Mała Moskwa”, który został laureatem Grand Prix „Złotych Lwów” 33. Festiwalu Polskich filmów Fabularnych w Gdyni. Sukces ten stał się inspiracją dla wielu skutecznych działań promocyjnych, takich jak np. wydanie Kalendarza Miejskiego na 2009 r. Wątek ten będzie kontynuowany w 2009 r. Dzięki temu filmowi, którego nasze miasto ze swą trudną najnowszą historią jest bohaterem, Legnica w bardzo krótkim czasie trafiła do świadomości i na usta widzów całego kraju i licznych państw Europy. Prowadzona była nadal kampania promocyjna „Legnica moim miastem”, służąca budowaniu lokalnej tożsamości i umacnianiu więzi mieszkańców ze swoją małą ojczyzną. Dzięki przyznaniu Legnicy grantu finansowego towarzyszącego Europejskiej nagrodzie Ekologicznej zorganizowano kampanię „Legnica. Zielone Miasto”. W ramach tych kampanii wdrażane były rozwiązania promocyjne w postaci spójnego systemu informacji wizualnej (bilbordy, plakaty, witryny reklamowe w mieście). Powstało też szereg wydawnictw i realizacji plastycznych.

W 2008 r. rozpoczęto prace zmierzające do profesjonalnego opracowania nowoczesnej marki miasta, opartej na badaniach uwarunkowań socjologicznych, dziedzictwie kulturowym i dorobku cywilizacyjnym Legnicy. Prace te trwają i powinny zostać zakończone w 2009 r. przez wyłonionego w procedurze zamówień publicznych wykonawcę.

Był to też kolejny rok realizacji zadań z zakresu komunikacji społecznej opartej na współpracy z mediami lokalnymi, regionalnymi i ogólnopolskimi, a także zagranicznymi. 24 października miało miejsce niecodzienne przedsięwzięcie medialno-promocyjne „Dzień Dobry TVN” transmitowane na żywo z legnickiego Rynku. Systematycznie wydawany był miejski informator o wydarzeniach kulturalnych i sportowych. W końcu roku zmieniony i unowocześniony został kształt strony internetowej [www.legnica.eu](http://www.legnica.eu).

Miastami partnerskimi Legnicy były i są: Wuppertal (Niemcy), Blansko (Czechy), Drohobycz (Ukraina) i Roanne (Francja). Szczegółowy raport dotyczący zagadnień współpracy miasta z zagranicą został już odrębnie przekazany Wysokiej Radzie.

*W 2008 r. Legnica uczestniczyła w pracach ośmiu ogólnopolskich i dolnośląskich stowarzyszeń oraz związków, w tym, m. in. w Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Polskich, Stowarzyszeniu Zdrowych Miast Polskich, Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej, Stowarzyszeniu na Rzecz Promocji Dolnego Śląska, Stowarzyszeniu Dolny Śląsk w Unii Europejskiej.*

Roczne wydatki na składki członkowskie w tych organizacjach wyniosły ok. 60 tys. zł.

## **XVII. PODSUMOWANIE PRZYPADAJĄCEJ W ROKU 2008 POŁOWY KADENCJI PREZYDENCKIEJ**

Kondycja miejskich finansów była w tym czasie bardzo dobra. Dochody budżetowe wzrastały z ok. 303 mln zł w 2006 roku do ok. 326 mln zł w 2008, co miało związek z większą aktywnością gospodarki Legnicy (bezrobocie spadło w tym czasie z 14,3% do zaledwie 6,6%). Publiczne wydatki zwiększyły się z ok. 290 mln zł do ponad 360 mln zł, z czego ok. 50 mln zł rocznie to wydatki inwestycyjne. Zadłużenie utrzymywało się na bardzo bezpiecznym poziomie (ok. 20%), co wyróżnia Legnicę na tle innych miast dolnośląskich i gwarantuje miastu płynność finansową.

W minionych latach czterokrotnie wzrosło tempo przygotowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowią podstawowy warunek rozwoju budownictwa i napływu inwestorów. Obecnie ponad 40% zabudowanych terenów miejskich objętych jest takim planami (jeden z najlepszych wyników w tej części kraju). Staromiejskie Centrum wypełnia się kamieniczkami i obiektami handlowo-usługowymi o architekturze nawiązującej do historii. Wysokie jest tempo prywatyzacji mieszkań komunalnych (ponad 600 rocznie) oraz sprzedaży gruntów i lokali użytkowych.

Dzięki udziałowi gminy w TBS Kamienna Góra prawie 200 rodzin otrzymało mieszkania lokatorskie w zaadaptowanych budynkach „pojarowskich” i poszpitalnym. Rozpoczęto adaptację 4 budynków koszarowych na mieszkania dla kolejnych ponad 200 rodzin. Udziały finansowe lokatorów w kosztach mieszkań są najniższe na Dolnym Śląsku (15%). W każdym roku przekazywano po ok. 100 mieszkań socjalnych legniczanom znajdującym w najtrudniejszych warunkach materialnych.

Dzięki dofinansowaniu z Unii Europejskiej (ponad 3,2 mln zł) na przełomie 2006/2007 Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne otrzymało 4 nowoczesne, oszczędne i wyposażone w monitoring autobusy oraz 75 autokomputerów. Spośród 75 aż 68 autobusów miejskiego przewoźnika jest proekologicznych i niskopodwoziowych. Powstały 3 nowe linie autobusowe, wymieniono też na nowoczesną co trzecią wiatę przystankową. Problem stanowi natomiast zmniejszenie się liczby pasażerów, co jest związane z ogromnym wzrostem ilości prywatnych samochodów.

W stosunku do ilości mieszkańców Legnica posiada najwięcej w makroregionie dużych obiektów handlowych (ponad 30), w tym 4 nowe galerie z ostatnich dwóch lat, co pozwala obsługiwać ok. 1,5 mln klientów z sąsiednich miast i gmin. W mieście reprezentowane są

wszystkie branże handlowe i usługowe, co poprawiło jakość życia codziennego legniczan. Sprawnie funkcjonuje też duże targowisko oraz giełdy detaliczna i hurtowa.

Od początku kadencji zdecydowanie wzrosły (stanowią ponad 40% wydatków budżetowych) nakłady na utrzymanie oraz rozwój legnickiego szkolnictwa i edukacji ze 110 mln zł (2006 r.) do prawie 140 mln zł (2008 r.). W ramach programu standaryzacji bazy oświatowej kilka szkół zostało całkowicie zmodernizowanych, a praktycznie we wszystkich prowadzono remonty, powstały trzy kolejne przyszkolne kompleksy sportowe (4 są w budowie). Na 7 legnickich wyższych uczelniach kształciło się ponad 13 tys. studentów, a dwie z nich wprowadziły studia magisterskie.

Nakłady na kulturę wzrosły z ok. 13 do prawie 17 mln zł rocznie. Zdecydowanie poszerzyła się oferta programowa instytucji kulturalnych (np. nowa, atrakcyjniejsza formuła Dni Legnicy, „Satyrykonu”, Turnieju „Legnica Cantat” - z udziałem gwiazd estrady i ogólnopolskich mediów), rozwinęła się ich działalność impresaryjna, powstały nowe inicjatywy, np. Festiwal Kultury Rosyjskiej i Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Miasto” czy nagroda „Złotego Legnickiego Florena” za wybitne osiągnięcia na polu kultury. Od 2006 Legnica stała się mekką polskich i zagranicznych filmowców (realizowano tu filmy „Przebacz”, „Anonima – Eine Frau in Berlin”, „Wilki”, „Mała Moskwa”), a władze Dolnego Śląska i Dolnej Saksonii postanowiły właśnie tu wręczyć Nagrody Kulturalne Śląska 2008.

Prezydent bardzo aktywnie wspierał rozwój legnickiego sportu dzieci i młodzieży, amatorskiego i kwalifikowanego. Nakłady na te cele wzrosły z 11,5 mln zł w 2006 roku do 37 mln zł w roku 2008 (są to głównie inwestycje, system stypendiów i wspieranie klubów). Powstało 5 kompleksów sportowych przy szkołach, w tym „Orlik 2012”, a także zrealizowany został I etap przebudowy Stadionu Orła Białego. Jest on głównym atutem wspierającym starania Legnicy o uzyskanie statusu Centrum Treningowo-Pobyтового EURO 2012.

Dwa lata tej kadencji przyniosły kolejne dowody aktywności miasta w dziedzinie ochrony środowiska. Do tytułu Gminy Przyjaznej Środowisku dołączyły: Lider i Mecenaz Polskiej Ekologii oraz Europejska Nagroda Ekologiczna. Rozwinął się program selektywnej zbiórki odpadów, a Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej zaczęło selekcjonować oraz odzyskiwać z odpadów surowce wtórne. Pochodzący z ich składowiska biogaz przetwarzany jest na energię elektryczną. Rozpoczęto rewitalizację zabytkowego Parku i Palmiarni, zaś oczyszczalnia ścieków po modernizacji spełniła wszelkie normy europejskie.

Opieka i pomoc społeczna stanowią drugą po oświacie sferę największych wydatków miasta (na poziomie 73 mln zł rocznie). W minionych dwóch latach udało się osiągnąć odpowiednie standardy warunków funkcjonowania domów pomocy społecznej i innych placówek opiekuńczych. Kosztem ok. 3 mln zł rozpoczęto adaptację budynku przy ul. Przemysłowej na potrzeby Noclegowni oraz Punktu Opieki nad Matką i Dzieckiem, co pozwoli udzielać opieki znacznie większej ilości osób w lepszych niż dotąd warunkach.

Dzięki wdrożeniu procedur normy ISO 9001:2001, a także „Kodeksu etycznego urzędnika” wzrósł poziom jakości obsługi klientów, w tym także niepełnosprawnych (tytuł Urzędu Przyjaznego Niepełnosprawnym z 2007 r.). W Ratuszu powstała wygodna sala obsługi kancelaryjnej, a przy Al. Rzeczypospolitej stworzono dodatkowy punkt podawczy dla mieszkańców oddalonych od centrum wielkich osiedli. Miasto wzięło udział w dolnośląskim programie informatyzacji obsługi mieszkańców (np. skrzynka podawcza, BIP, elektroniczny system obiegu dokumentów), wdrażany jest system bezpieczeństwa informacji.

Od 2006 roku, zgodnie z uzyskanymi certyfikatami „Przejrzystego Urzędu” oraz ISO 9001:2001, wzrasta jakość i specjalistyczne kwalifikacje kadry urzędniczej. Realizowany jest bogaty program szkoleń, rośnie ilość pracowników z wyższym wykształceniem. Nabór na wolne stanowiska w magistracie odbywał się wyłącznie poprzez konkursy, do których wszyscy mają równy dostęp (do połowy kadencji było ich ok. 120). Na bieżąco prowadzona jest również ocena i weryfikacja kadr.

Rozwinięte zostały formy wizualnej promocji wewnętrznej (wielotematyczne wystawy plenerowe, bilbordy, system informacji na przystankach autobusowych typu „city light”). Przystąpiono do opracowania nowej strategii promocji miasta oraz stworzenia jego marki, wraz z systemem identyfikacji wizualnej. Od dwóch lat wdrażana jest kampania służąca budowaniu legnickiej tożsamości i patriotyzmu lokalnego pn. „Legnica Moim Miastem”, a dla tych samych celów zrealizowano projekt „Skrzynia Czasu”. Znaczący walor promocyjny ma wyemitowane w 2008 r. lokalnego pieniądza – Legnickiego florena (20 tys. sztuk). Trwa, doskonale wsparta przez film Waldemara Krzystka, kampania „Śladami Małej Moskwy”, która ma już charakter ogólnopolski i międzynarodowy, wykorzystująca prasę, popularne programy telewizyjne i radiowe.

## KRONIKA WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ 2008 ROKU

### STYCZEŃ

- 2 Legnica znalazła się na drugim miejscu w rankingu najaktywniejszych polskich miast na prawach powiatu
- 13 XVI Finał WOŚP oraz „Gala Noworoczna” w Katedrze z udziałem światowej sławy śpiewaczki Małgorzaty Walewskiej
- 18 Prezydencki Koncert Noworoczny oraz rozstrzygnięcie Konkursu „Sponsor Roku 2007”.
- 21 I edycja wyróżnień „Złote Floreny Legnickie” za wybitne zasługi dla kultury legnickiej w 2007 r.
- 25 przyznanie Urzędowi Miasta Legnicy „Europejskiej Nagrody Ekologicznej”

### LUTY

- 17 legniczanin Jacek Proć zostaje Halowym Mistrzem Polski w Łucznictwie
- 19 Legnica przystąpiła do programu „Modernizacji kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku”

### MARZEC

- 4 z wizytą w Legnicy przebywał Nadburmistrz Goerlitz Joachim Paulick
- 10 w Kinie „Piaś” odbyła się regionalna premiera zrealizowanego w całości w Legnicy filmu fabularnego „Przebacz” w reżyserii Marka Stacharskiego
- 11 otwarte zostało w Legnicy Biuro Poselskie Posła Międzynarodowego Parlamentu Romskiego w Wiedniu Karola Parno Gierlińskiego
- 12 Urząd Miasta Legnicy zostaje wiceliderem dolnośląskiego rankingu na najlepszy serwis internetowy

### KWIECIEŃ

- 1 przekazanie do użytku przebudowanej sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym w Szkole Podstawowej nr 18
- 3 - 5 VI Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy „Młody Paganini”
- 8 legnickie obchody Światowego Dnia Romów
- 10 uruchomienie na Składowisku Odpadów Komunalnych LPGK linii do sortowania i odzyskiwania odpadów

- 12 Gala Konkursu „Filantrop Roku 2007 Regionu Legnickiego”  
18 inauguracja obchodów 300 rocznicy powstania w Legnicy Akademii Rycerskiej  
20 XVI Międzynarodowy Turniej Tańca Towarzyskiego o „Złotego Lwa”

### **MAJ**

- 1 - 4 legnickie obchody świąt majowych „Wielka Majówka”  
2 - 3 w ramach XIV Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży „Dolny Śląsk 2008” odbyły się XV Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Taekwon-do  
7 – 8 43. Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Szlakiem Grodów Piastowskich”  
16 – 18 39. Ogólnopolski Turniej Chórów „Legnica cantat”  
17 podsumowanie 17. Międzynarodowego Konkursu Sztuki Złotniczej „Exclusive”  
24 - 25 IX Turniej Kowali o „Srebrne Klucze Legnicy”  
29 pierwszy w Legnicy pokaz najnowszego sprzętu komunalnego  
31 Wielka Gala Boksu Zawodowego w hali przy ul. Lotniczej

### **CZERWIEC**

- 5 - 7 młodzi legniczanie zdobyli brązowy medal w Krajowej Gimnazjady Piłkarskiej w Białymstoku  
5 przekazanie Policji budynku na potrzeby Komisariatu na osiedlu Piekary  
8 X Spływ Samoróbek o Błękitną Wstęgę Kaczawy  
12 rozpoczęcie przebudowy płyty Rynku i ulic przyległych  
12 - 15 SATYRYKON Legnica 2008  
18 uroczyste nadanie tytułu „Honorowego Obywatela Miasta Legnicy” Józefowi Wojciechowskiemu, wręczenie Nagrody Miasta Legnicy Jerzemu Starzyńskiemu oraz 32 osobom „Odznaki Zasłużonego dla Legnicy”  
27 - 29 Dni Legnicy, których gwiazdą była Kayah

### **LIPIEC**

- 3 początek kolejnego etapu adaptacji przez TBS „pojarowskich” koszarowców na ponad 200 mieszkań dla legniczan  
18 przekazanie do użytku, po przebudowie, ulicy Gumińskiego  
24 na Kozim Stawie w Parku Miejskim zainstalowano 3 pływające fontanny – napowietrzacze wody



## **SIERPIEŃ**

- 8 inauguracja publicznych pokazów wydarzeń Igrzysk Olimpijskich na telebimie przy ul. NMP
- 11 początek realizacji w legnickich plenerach kolejnego filmu fabularnego – niemieckiego obrazu pt. „Moje życie”
- 26 inauguracja XI Międzynarodowego Festiwalu Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Świat pod Kyczerą”

## **WRZESIEŃ**

- 1 inauguracja nowego roku szkolnego, połączona z przekazaniem uczniom przebudowanej hali sportowej w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 przy ul. Radosnej
- 5 - 6 po raz pierwszy w Legnicy uroczystości wręczenia Nagród Kulturalnych Śląska
- 6 VIII Święto Legnickiego Ogórka i Produktu Regionalnego
- 12 doroczne Imieniny Ulicy Najświętszej Marii Panny oraz inauguracja, trwającej aż do końca roku, akcji promocyjnej „Legnicki Floren – Dukat Lokalny”
- 17 światowa prapremiera filmu Waldemara Krzystka „Mała Moskwa”
- 20 film „Mała Moskwa” zdobywa na 33. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni Grand Prix – „Złote Lwy”

## **PAŹDZIERNIK**

- 17 uroczyste złożenie w podziemnej komorze (na skwerze Powstańców Wielkopolskich) legnickiej „Skrzyni Czasu”
- 24 przedsięwzięcie promocyjno-medialne Dni Dobry TVN – na żywo z legnickiego Rynku

## **LISTOPAD**

- 7 - 13 miejskie obchody 90 Rocznicy Odzyskania Niepodległości
- 26 Zarząd Województwa Dolnośląskiego podjął decyzję przyznającą Legnicy ok. 10 milionów zł dofinansowania unijnego na przebudowę ulicy Gniewomierskiej jako pierwszego etapu budowy obwodnicy południowo-wschodniej miasta
- 28 uroczysta promocja miejskiego kalendarza na 2009 rok „Śladami filmu Waldemara Krzystka *Mała Moskwa*”

**GRUDZIĘN**

- 5 opublikowano listę projektów, które otrzymają dofinansowanie w ramach rządowego programu przebudowy dróg lokalnych. Legnica uzyska ponad 2 miliony zł dotacji do remontu odcinka ulicy Wrocławskiej od Placu Wilsona do II Armii Wojska Polskiego wraz z nitką mostu na Kaczawie.
- 6 - 8 XXII Międzynarodowy Turniej Mikołajkowy w halowej piłce nożnej
- 8 na terenie Szkoły Podstawowej nr 7 w Legnicy odbyło się uroczyste przekazanie do użytku dzieciom i młodzieży kompleksu sportowego, zbudowanego w ramach Programu „Moje Boisko Orlik 2012”
- 21 VII Wigilia Narodów
- 23 spotkanie opłatkowe przedstawicieli różnych środowisk miasta, przygotowane przez Prezydenta Legnicy i Biskupa Legnickiego

Prezydent Miasta Legnicy

Tadeusz Krzakowski

p.o. Dyrektora Biura Prezydenta

Agata Tokarz-Puzio

## SPIS TREŚCI

Rozdział I	Zarządzanie miastem	s. 2
Rozdział II	Inwestycje, remonty, modernizacje	s. 6
Rozdział III	Gospodarka	s. 19
Rozdział IV	Mieszkalnictwo	s. 24
Rozdział V	Gospodarka Nieruchomościami	s. 27
Rozdział VI	Gospodarka przestrzenna	s. 29
Rozdział VII	Edukacja i wychowanie	s. 31
Rozdział VIII	Kultura	s. 39
Rozdział IX	Sport i rekreacja	s. 42
Rozdział X	Promocja zdrowia i profilaktyka	s. 45
Rozdział XI	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	s. 47
Rozdział XII	Pomoc społeczna	s. 51
Rozdział XIII	Ochrona środowiska	s. 53
Rozdział XIV	Bezpieczeństwo publiczne	s. 55
Rozdział XV	Promocja miasta	s. 58
Rozdział XVI	Podsumowanie przypadającej w 2008 roku połowy kadencji prezydenckiej	s. 60
	Kronika ważniejszych wydarzeń 2008 roku	s. 63